

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

12/2020

Prosinec

Finanční a ekonomické

INFORMACE

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Mgr. J. Machonský,
Mgr. Eva Machová, Bc. H. Nováková,
PhDr. L. Tvrďá, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 31. 12. 2020

Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Mgr. Eva Machová,
Bc. H. Nováková, PhDr. L. Tvrďá,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám prosincové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí obvyklý souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématu najdete přehledový článek s názvem „Brexit: ohlédnutí za hlavními spornými body vyjednávání“. Dohoda, která byla nakonec na Štědrý den schválena, bude předmětem nesčetných analýz, ale je dobré se ohlédnout ještě za průběhem vyjednávání, protože představuje zajímavý příspěvek k úvahám o znovuposilování národních suverenit a odvrácení globalizačních trendů, které se v současném světě objevují. Článek zmiňuje též pokračující jednání Velké Británie o dvoustranných obchodních dohodách. Může být rovněž zajímavé se podívat na taková jednání ve světle dohody USMCA, o které jsme psali v minulém čísle.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Benda

vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Dne 24. prosince bylo oznámeno dosažení dohody o podmínkách vystoupení Velké Británie z EU. Základní shrnutí tisícistránkového dokumentu se objevilo v českých novinách, např. v deníku E15: <https://www.e15.cz/zahranicni/co-britanie-s-eu-vlastne-dohody-prehled-hlavnich-bodu-postbrexitu-1376540>

Podrobnější shrnutí poskytla (nejen) svým občanům britská vláda:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/948093/TCA_SUMMARY_PDF.pdf

Shrnutí, infografika a plný text dohody je k nalezení na stránkách Evropské komise:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/IP_20_2531

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 12. - 30. 12. 2020 se tentokrát věnuje tématu:

Konec uhlí

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

PF 2021

Redakce bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE a zaměstnanci odd. 7403 – Informační podpora a knihovna Vám přejí šťastný nový rok 2021. Věříme, že i v příštím roce Vám bude naše periodikum cenným zdrojem informací.

O B S A H

Podrobně k tématu.....	5
Brexit: ohlédnutí za hlavními spornými body vyjednávání	5
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	8
Daně.....	8
Ekonomické vědy. Ekonomie	14
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	16
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	21
Informatika. Počítače	23
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	23
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	24
Podnik a podnikání.....	26
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	27
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	28
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	29
Právo.....	31
Statistika. Demografie. Sociologie.....	34
Účetnictví	34
Veřejná správa.....	36
Veřejné finance. Rozpočet	37
Životní úroveň	39
Ostatní	40
Přehled nových knih.....	45

Brexit: ohlédnutí za hlavními spornými body vyjednávání

Mgr. Eva Machová

Oddělení 7403, Informační podpora a knihovna

Spojené království sice v lednu 2020 oficiálně opustilo Evropskou unii, v praxi se ale tímto datem mnoho nezměnilo, protože Británie rovnou vstoupila do přechodného období, v němž se musela z většiny řídit unijními pravidly. To vyprší 31. prosince, a s tím i přístup Spojeného království k jednotnému trhu a celní unii.¹

Přechodné období bylo navrženo tak, aby poskytlo britským občanům a podnikům čas na přizpůsobení se nové situaci a vyjednání nové obchodní dohody. K tomu nakonec došlo 24. 12. 2020, ale dohodu budou muset ještě schválit členské země EU, britští poslanci a Evropský parlament. Europoslanci budou o dohodě hlasovat až příští rok, členské země tak budou muset najít způsob, jak dohodu provizorně uvést v život již od 1. ledna.

Během přechodného období již Spojené království není členským státem Evropské unie, nemůže se již podílet na rozhodovacích procesech EU a nemá zastoupení v institucích, agenturách, úřadech nebo jiných subjektech EU. Nicméně pro občany, spotřebitele, podniky, investory, studenty a výzkumné pracovníky v EU i ve Spojeném království se až do konce prosince 2020 nic nemění.² Přestože k dohodě na poslední chvíli došlo, podoba toho, jak bude vypadat vztah mezi Velkou Británií a Evropskou unií po tomto datu, byla předmětem nesčetných vyjednávání. Rozvod Spojeného království s Evropskou unií se tak řešil prakticky dennodenně už od brexitového referenda v červnu v roce 2016. Na čem se vyjednávání vlastně zasekla? Mluví se o třech hlavních bodech, na kterých se obě strany nemohou shodnout.

Společná obchodní dohoda

Tím hlavním bodem neshody bylo jednání o společné obchodní dohodě, jejímž cílem je odstranění obchodních překážek, včetně cel, kvót a dalších omezení společného obchodu. Pokud by do konce prosince nebyla dohoda uzavřena, společný obchod by se řídil podmínkami Světové obchodní organizace (WTO), a na britské zboží směřující do EU by se vztahovaly příslušné celní tarify. Tím by se zboží z Británie stalo dražším a v Evropě by se hůře prodávalo. A stejně by tomu bylo i v případě unijního zboží v Británii. Pokud by se obě strany nedohodly, znamenalo by to pro společný obchod další překážku - kontroly na hranicích, což by mohlo způsobit zpomalení provozu v přístavech a vést až k dvoudenním prodlevám při dovozu zboží. Změna by se dotkla i obyčejných lidí, ti by pocítili zdražení například při koupi osobních automobilů nebo mléčných výrobků z EU. Krátkodobě by mohly také v britských obchodech scházet některé čerstvé dovážené potraviny nebo i léky.³

Důvod k nervozitě měla nicméně spíše Británie, než Evropa. Pokud by se s Evropskou unií do konce prosince nedohodla, přišla by o bezproblémový přístup na evropský trh se 450 miliony spotřebitelů. Evropská unie pro Spojené království představuje zdaleka největšího obchodního partnera - celkem 43 % britského exportu v loňském roce směřovalo právě do unijních zemí. Problémy by ale byly na obou stranách. Odříznutím EU od trhu s přibližně 65 miliony britských spotřebitelů by brexit bez dohody mohl stát unijní státy ročně až 33 miliard eur ročního vývozu. Nejvíce by situace zasáhla

¹ BRUNSDEN, Jim — FOSTER, Peter. Brexit timeline: How the talks have unfolded and what happens next. Financial Times [online]. November 23, 2020. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/723de327-09cb-4f0b-8b79-6ac8a4051aac>.

² EDGINGTON, Tom. Brexit: What trade deals has the UK done so far? BBC [online]. December 10, 2020. [cit. 2020-14-12]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-47213842>.

³ FAULCONBRIDGE, Guy — CHALMERS, John. Explainer: The potential impact of Brexit without a trade deal. Reuters [online]. December 7, 2020. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-nodeal-explainer/explainer-huge-consequences-loom-over-eu-uk-trade-talks-idUSKBN28G0D4>.

Německo (8,2 miliardy eur), Nizozemsko (4,8 miliardy eur) a Francii (3,6 miliardy eur), pro každou z těchto zemí představuje vývoz do Spojeného království zhruba 10 % veškerého vývozu.⁴

S koncem přechodného období také Británie přijde o veškeré obchodní dohody se třetími zeměmi, uzavřené Evropskou unií. Ta po dobu své existence uzavřela přibližně 40 obchodních dohod s více než 70 zeměmi. Těchto dohod bylo Spojené království s členstvím v EU automaticky součástí. Mezi Velkou Británií a dalšími státy stále probíhají rozhovory o uzavření společných dohod, přičemž více než 20 z těchto dohod bylo dosud převedeno a bude uvedeno v platnost od 1. ledna 2021. Nicméně jakákoli stávající dohoda EU, která nebude převedena, skončí 31. prosince a budoucí společný obchod, za předpokladu, že státy nedojdou ke společné dohodě, bude probíhat za podmínek Světové obchodní organizace s vyššími cly na dovoz a vývoz ze Spojeného království. Mezi země, na které se nové dohody již vztahují, patří již například Jižní Korea, Izrael, Island, Norsko, Maroko, Švýcarsko a Jižní Afrika.⁵ Britská vláda nicméně také vede obchodní jednání se zeměmi, které v současné době nemají obchodní dohody s EU, jako jsou USA, Austrálie a Nový Zéland.⁶

Řešení společných sporů

Druhý problematický bod jednání se týkal řešení sporů. Ten je také jedním z hlavních předmětů současných jednání o dohodě o volném obchodu mezi Spojeným královstvím a EU. Kontroverzní otázkou bylo, jakou roli by měl v řešení budoucích sporů hrát Evropský soudní dvůr, pokud vůbec nějakou. Během přechodného období zůstává Spojené království vázáno rozhodnutími Evropského soudního dvora a obecněji právem EU. Stále platí zejména dvě klíčové zásady unijního práva, a to zásada „přímého účinku“, kdy se jednotlivci mohou dovolávat unijního práva u vnitrostátních soudů a „nadřazenost“ unijního práva, kdy národní soudy musí odmítnout jakékoliv opatření v rozporu s unijním právem. Spojené království chtělo k řešení společných sporů přijmout model založený na konzultacích a arbitrážích, zatímco EU trvala na tom, aby v rámci jednání byl zahrnut Evropský soudní dvůr.⁷ EU tak chtěla mít možnost rychle jednat proti Velké Británii, pokud by v budoucnu porušila své závazky. EU trvala na tom, že jakákoliv dohoda musí zavázat obě strany k podrobným a vymahatelným omezením. A právě naléhání EU na roli Evropského soudního dvora v řešení společných sporů bylo pro britskou stranu problém.

Unie by si přála, aby unijní společnosti mohly napadnout případné porušování pravidel u britských soudů. EU rovněž požadovala právo přijmout rychlá jednostranná opatření na ochranu svého trhu, například zavedením cel na zboží ve Spojeném království, pokud by se domnívala, že je Spojené království vinné z ústupu regulačních závazků, neboť Brusel tvrdí, že tradiční rozhodčí procesy jsou příliš pomalé na ochranu citlivých odvětví. Británie však namítala, že požadavky překračují rámec obchodních dohod, které EU podepsala s jinými zeměmi, a jsou urážkou její suverenity.⁸

Obě strany se tedy neshodovaly v tom, zda by mohly evropské společnosti vymáhat dohodnuté záruky u britských soudů. EU také chtěla mít možnost zahájit právní procesy přijetím represivních opatření proti Spojenému království, například uvalením cel na britský vývoz. Británie nicméně tvrdila,

⁴ PLADSON, Kristie The cost of a no-deal Brexit. DW [online]. December 7, 2020. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/the-cost-of-a-no-deal-brexite/a-55848930>.

⁵ PARKER, George — BRUNSDEN, Jim. Britain set to fall short in race to replace EU trade deals. Financial Times [online]. November 8, 2020. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/054bbead-3580-4ad7-b89f-144d518ab96a>.

⁶ EDGINGTON, Tom. Brexit: What trade deals has the UK done so far? BBC [online]. December 10, 2020. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-47213842>.

⁷ MIÉRAL, Julien. UK-EU dispute resolution, after the transition period. UK in a Changing Europe [online]. December 12, 2020. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://ukandeu.ac.uk/uk-eu-dispute-resolution-after-the-transition-period/>.

⁸ BRUNSDEN, Jim — FOSTER, Peter. Brexit timeline: How the talks have unfolded and what happens next. Financial Times [online]. November 23, 2020. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/723de327-09cb-4f0b-8b79-6ac8a4051aac>.

že takové požadavky převyšují požadavky, které EU klade na jiné země v rámci svých obchodních dohod. Rovněž dlouhodobě odmítá dohled EU, což podle ní odporuje samotné podstatě brexitu.⁹

Rybolov

Jako další problémové téma při vyjednávání o podobě společné dohody se ukázal rybolov a přístup k rybářským revírům. Právě otázka práv na rybolov v bohatých britských vodách a zajištění spravedlivé soutěže pro společnosti na obou stranách se stala jedním z nejdůležitějších bodů jednání, neboť s ukončením přechodného období by neměli unijní rybáři přístup do britských vod, které patří k nejbohatším rybářským oblastem v severovýchodním Atlantiku. Dosavadní pravidla umožňují lodím z EU lovit až 6 námořních mil od britského pobřeží, od příštího roku však britská výlučná ekonomická zóna dosáhne do vzdálenosti až 200 námořních mil od pobřeží. To by znemožňovalo evropským rybářům lovit v této oblasti, a byly by tak ohroženy tisíce pracovních míst v EU.¹⁰ O přístupu do britských vod se tak po celý minulý rok vedl nespočet jednání.¹¹

Jednání se týkala zejména toho, kolik z vylovených ryb, které lodě EU ročně uloví ve vodách Spojeného království, by mělo být vráceno, a to jak v hlubinné zóně 12–200 námořních mil, tak v mělčí pobřežní zóně 6–12 námořních mil pro menší lodě. Velká Británie během jednání nabídla EU po tři roky zachovat přístup do zóny od 12 do 200 námořních mil, nicméně nebyla ochotna poskytnout přístup do svých vod od 6 do 12 námořních mil, což bylo zvláště politicky citlivé pro Francii a Belgii, kde jsou malé rybářské podniky závislé na přístupu do těchto vod. Po uplynulých třech letech se chtěla Velká Británie vrátit ke každoročním jednáním, což EU tvrdě odmítala. Británie naopak odmítala požadavky EU na propojení přístupových práv k rybolovu s širším obchodním partnerstvím, aby bylo možné přijmout odvetná opatření v jiných než rybolovných odvětvích, pokud by nedošlo k dohodě o rybolovných právech.

EU rovněž varovala, že bez přístupu flotil EU do britských vod by již rybáři Spojeného království nemuseli mít zvláštní přístup na trh EU za účelem prodeje svého zboží.¹² To značně znepokojovalo britské rybáře. Vzhledem k tomu, že rybolov tvoří pouze 0,1 % britské ekonomiky, místní rybáři se obávali, že budou jejich zájmy obětovány tomu, aby se dosáhlo lepšího přístupu na trh EU pro velká průmyslová odvětví.¹³

Závěr

Vyjednávací týmy Evropské unie a Británie mají za sebou rok plný jednání o podobě jejich budoucích, nejen obchodních, vztahů. Nalezení společného konsenzu v celé řadě oblastí, včetně výše zmíněných, bylo velice složité, neboť představy obou stran o konečné podobě dohody se značně rozcházel. Pokud by EU a Británie do konce přechodného období neuzavřely dohodu o nové podobě společných vztahů, přineslo by to bariéry nejen ve výměně zboží i služeb, ale zkomplikovalo by to životy milionům lidí na obou stranách Lamanšského průlivu.

⁹ SANDFORD, Alasdair. Post-Brexit deal: We know the obstacles — how exactly do the EU-UK positions differ? Euronews [online]. December 12, 2020. [cit. 2020-13-12]. Dostupné z: <https://www.euronews.com/2020/12/09/post-brexit-trade-what-exactly-are-the-obstacles-to-a-deal-now>.

¹⁰ ROSSIGNOL, Pascal. French fishermen could scuttle Brexit trade deal, and their livelihoods. Reuters [online]. December 9, 2020. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/idUSKBN28J1ZB>.

¹¹ SIMON, Jack. Fishing will be a 'red line' in Brexit negotiations. BBC [online]. January 31, 2020. [cit. 2020-13-12]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/business-51319257>.

¹² BBC. Brexit: PM and EU say trade deal unlikely by Sunday. BBC [online]. December 12, 2020. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-politics-55271914>.

¹³ SIMON, Jack. Fishing will be a 'red line' in Brexit negotiations. BBC [online]. January 31, 2020. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/business-51319257>.

Daně

Recep Yücedoğru, Idris Sarisoy

Are tax amnesties good for us all? : understanding influence of tax amnesties on benefitters and non-benefitters

Jsou daňové amnestie dobré pro nás všechny? : pochopení vlivu daňových amnestií na poživatele výhod a na ty, kteří z nich nemají prospěch

CESifo Economic studies, Vol. 66, (2020) No. 3, p. 285-300

Článek si klade za cíl studovat efekty daňových amnestií na dodržování daňových předpisů (tax compliance). Autoři se konkrétně zaměřují na turecké daňové poplatníky a jejich vnímání tax compliance po uvedení nedávného zákona č. 6736, který představuje jeden z nejzásadnějších legislativních kroků v oblasti daňových amnestií. Prostor je v obecné rovině věnován také faktorům, jež ovlivňují dodržování daňových zákonů, jako je důvěra ve vládu či vědomí rizika při neplnění daňových povinností. Závěrem autoři připouštějí, že výzkum této problematiky je stále nedostatečný, a vyzývají k většímu důrazu na toto téma, zejména proto, že se jedná o vysoce kontroverzní záležitost. - Poznámky.

Michael Schulze, Josefine Steindel

Auswirkungen der Absenkung der Umsatzsteuersätze durch das Zweite Corona-Steuerhilfsgesetz auf die Berichtigung des Steuerbetrags nach § 17 UStG

Dopady snížení sazeb daně z obratu prostřednictvím druhého zákona o daňové podpoře v dobách koronavirové krize na opravu daňové částky podle § 17 zákona o dani z obratu

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 20, S. 781-788

Článek je zaměřen na druhý podpůrný daňový zákon vydaný v souvislosti s epidemií nemoci covid-19, a to konkrétně na problematiku změny vyměřovacího základu podle § 17 německého zákona o dani z obratu. Spolková vláda se s cílem podpořit spotřebu a investice v Německu rozhodla dočasně snížit DPH na 16 % respektive 5 % na období od 1.7. do 31.12.2020. Autoři zavedené změny podrobně popisují, na vybraných příkladech demonstrují fungování v praxi a závěrem poukazují na skutečnost, že i přes své pozitivní dopady představují zavedené změny také obrovskou technickou výzvu pro jednotlivé podniky. - Poznámky.

Cornelia Wolff, Jochen Würges, Roland Nonnenmacher

BMF-Schreiben zu Mitteilungspflichten für Grenzüberschreitende Steuergestaltungen : wie das Mitteilungsverfahren abläuft

Přípis Spolkového ministerstva financí o oznamovací povinnosti u přeshraničních daňových uspořádání : jak funguje oznamovací postup

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 44, S. 2315-2320

Oznamovací povinnost pro přeshraniční daňová uspořádání zavazuje od 1.7.2020 tzv. prostředníky k tomu, aby nahlásili zřízení podobných daňových uspořádání příslušnému daňovému úřadu. Způsob právní implementace ale zůstává stále otevřený, jelikož v souvislosti s ní existuje celá řada nejasností. Z tohoto důvodu dne 14.7.2020 uveřejnil Spolkový daňový úřad návrh přípisu pro Spolkové ministerstvo financí, který zahrnuje důležité pokyny ke správnému postupu. Autoři shrnují procesní záležitosti při ohlašování, včetně událostí, které spouštějí ohlašovací povinnost, uvádějí, jaký by měl být konkrétní obsah sdělení a jaké povinnosti přísluší tzv. prostředníkovi. V závěru se krátce věnují i sankcím, které hrozí při nedodržování zmíněných ustanovení. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Johannes Stöbel, Maximilian Vetter

Cannabis und Umsatzsteuer : zur (Nicht-)Steuerbarkeit illegaler Tätigkeiten

Konopí a daň z obratu : o (ne)zdanitelnosti nezákonných činností

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 21, S. 825-830

Příspěvek se zabývá judikaturou Evropského soudního dvora o zdanitelnosti nelegálních činností a nahlíží ji v souvislosti s daní z obratu na konopí. Jeho legalizace je, stejně jako v mnoha dalších zemích, i na německé politické scéně dlouhodobě předmětem politických debat. Autoři při svých úvahách odkazují na konkrétní soudní rozhodnutí Evropského soudního dvora a vyvozují důsledky pro budoucí praxi zdaňování ilegálních činností. Zdanění dodávek nelegálního zboží může podle závěrů

zmíněného soudu nastat pouze v případě, kdy nelegální zboží představuje konkurenci legálnímu trhu s příslušným zbožím. Autoři se domnívají, že pouhá skutečnost, že je určité zboží nežádoucí, není dostatečně silným argumentem pro odmítání zdanění nelegálního zboží a činností. K vyjmutí ze zdanění by mohlo dojít pouze právním zásahem. - Poznámky.

Michaela Krčmová

CFC pravidla v české legislativě – zdaňování příjmů zahraničních společností ovládaných českým daňovým rezidentem. (1. část)

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 11, s. 15-17

Jednotná koncepce pravidel pro ovládané (kontrolované) zahraniční společnosti (CFC pravidla) byla zpracována v r. 2015 v rámci jedné z oblastí projektu BEPS, s následným schválením evropské směrnice č. 2016/1164/EU, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem. CFC pravidla se v našem prostředí uplatní pro české ovládající společnosti, které mají své ovládané společnosti v zahraničí. Článek specifikuje základní právní rámec a vymezuje relevantní pojmy a podmínky (definice ovládané a ovládající osoby; vymezení příjmů, které spadají do režimu zdanění; podmínky pro zahrnutí zahraničního příjmu k základu daně v ČR; okamžik, kdy je zahraniční příjem přiřazen k základu daně, a způsob stanovení výše zahraničního příjmu; pravidla pro zamezení dvojího zdanění).

Václav Benda

DPH u služeb cestovního ruchu po novelách

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 22, (2021) č. 1, s. 26-33

Novelou zákona o DPH provedenou zákonem č. 343/2020 Sb. (implementační novela) byly s odloženou účinností od 1.1.2022 schváleny dílčí změny pravidel pro aplikaci zvláštního režimu pro cestovní službu, který spočívá ve zdanění přírážky poskytovatele cestovní služby za podmínek stanovených v § 89 zákona o DPH, a to v návaznosti na evropskou směrnici o společném systému DPH. Autor se věnuje vymezení předmětu daně u služeb v oblasti cestovního ruchu, místu plnění i uplatňování daně u přepravy osob. Poté seznamuje s podstatou zvláštního režimu uplatňování DPH u cestovní služby, jeho použitím, sazbou daně i osvobozením od daně s nárokem na odpočet daně. Problematika je dokreslena několika praktickými příklady. -- Viz také DHK č. 14/2020, s. 19-27.

Dominika Havrdová, Hana Zídková

Faktory daňových úniků v zemích Visegrádské čtyřky [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 15 (2020), č. 2, s. 5-25

Autorky zkoumají daňovou morálku v zemích tzv. Visegrádské čtyřky (ČR, Maďarsko, Polsko, Slovensko). Prostřednictvím dotazníkového šetření zjišťují závislost tendence ospravedlňovat podvádění na daních na vybraných faktorech (pohlaví, náboženství, spokojenost s politickým systémem). Téměř všechny faktory s výjimkou náboženství v případě ČR a politického systému v případě Polska ovlivňují tendenci obyvatel zemí Visegrádské čtyřky ospravedlňovat daňové úniky. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/11/Cesky_financi_a_ucetni_casopis_2_2020_str_5-25.pdf

Brian Erard, Patrick Langetieg, Mark Payne, Alan Plumley

Flying under the radar : ghosts and the income tax

Létání pod radarem : duchové a daň z příjmů

CESifo Economic studies, Vol. 66, (2020) No. 3, p. 185-197

Literatura z oblasti plnění daňových povinností se obvykle zaměřuje na daňové poplatníky, kteří uvádějí nepřesné informace ve svém daňovém přiznání. Autoři se tentokrát zaměřují na tzv. duchy, tedy jedince, kteří daňové přiznání nepodávají vůbec. Jedná se přitom o téma, jehož výzkumu se v akademickém prostředí nevěnuje dostatečný prostor. Studie vychází z dat americké daňové správy s a z dat o sčítání populace, která naznačují, že 10-12 % amerických domácností nepodává přiznání o dani z příjmů včas. S cílem získat vhled do problematiky daňových úniků autoři používají novou ekonometrickou metodologii a docházejí mimo jiné k závěru, že nesprávný postup při podávání daňových přiznání je negativně asociovan s věkem a příjmem jedince. - Poznámky.

Michal Krajňák

Je daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v České republice progresivní?

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 5, s. 534-553

Analýza progresivity daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti od vzniku České republiky do r. 2018. Autor zjišťuje, zda za období 1993-2018 platí, že s růstem důchodu roste daňové zatížení poplatníka rychleji než jeho důchod. Nejprve uvádí přehled výzkumných studií a zjištěných výsledků v oblasti výzkumu osobní důchodové daně a progresivity v ČR a v zahraničí, dále charakterizuje metody použité v aplikační části článku (regresní a korelační analýza, Pearsonův korelační koeficient). Pro vyhodnocení progresivity daně z příjmů fyzických osob byl použit ukazatel progresivity daňové povinnosti. Intervalová daňová progresivita byla vyhodnocena v několika rovinách, v příjmových intervalech určených násobkem průměrné mzdy (od 0,5 do pětinasobku). Autor se také věnuje vlivu nahrazení klouzavě progresivní sazby daně v r. 2008 lineární sazbou daně na daňovou progresivitu. Uvádí, že po významné reformě veřejných financí v r. 2008 se daňová progresivita zvýšila u poplatníků s průměrnými a podprůměrnými příjmy v komparaci se stavem před reformou, naopak progresivita daňové povinnosti u poplatníků, jejichž příjem je nadprůměrný, vykazuje v porovnání s obdobím před reformou nižší hodnoty. - Poznámky.

Zdeněk Burda

Nečinnost správce daně

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 11, s. 38-47

Příspěvek přináší aktuální komentované rozsudky Nejvyššího správního soudu ČR věnující se nečinnosti správce daně. V úvodu autor shrnuje dřívější judikaturu, dále se zaměřuje na jednotlivé novější rozsudky k povinnosti vyčerpat podnět na nečinnost při pouze deklaratorní zásahové žalobě; k informaci o výsledku svědka zaslané nesprávné osobě a nečinnosti správce daně; ke lhůtám při mezinárodním dožádání a nečinnosti správce daně; k nečinnosti a urgenci mezinárodního dožádání, úřednímu záznamu SD jako dokladu o popírání nečinnosti; k nečinnosti při postupu k odstranění pochybností překlopeném do kontroly a přípustnosti namítat nečinnost při zásahové žalobě.

Gianmaria Alberto Carlo Favalaro

Negative harmonization in tax matters : EU case law on cross-border transfer of losses

Negativní harmonizace v daňových záležitostech : precedenty EU o přeshraničním převodu ztrát

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 8, p. 381-384

Jedním z nejdůležitějších cílů Evropské unie je zvýšení fiskální neutrality a vytvoření rovných podmínek mezi členskými státy. Autor upozorňuje na skutečnost, že rozhodnutí Soudního dvora EU nepřinášejí vždy nejlepší výsledky pro daňové poplatníky nebo pro politiky. V případě přeshraničního převodu ztrát vyústila neexistence společných opatření v oblasti přímých daní do „negativní harmonizace“ a porušení přeshraniční neutrality. V důsledku toho ohrozilo rozhodování SDEU rovnou distribuci práv zdanění mezi členskými státy EU. Autor rozebírá zejména tři hlavní omezení: mezera mezi rozhodnutím SDEU a aktuální definicí společných pravidel, dopad na možné příjmy vyplývající ze snahy o harmonizaci a neutralitu a neúspěch v poskytnutí jednotného výkladu a použití evropského práva. - Poznámky.

Zdeněk Kuneš

Novela zákona o DPH – daňový balíček.(1.)

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 22, (2021) č. 1, s. 3-6

Článek představuje dvě oblasti věcných změn, které řeší novela zákona o DPH č. 343/2020 Sb. s účinností od 1.9.2020. V této části se autor zaměřuje na harmonizaci a zjednodušení určitých pravidel v systému DPH pro obchodování se zbožím mezi členskými státy (upřesnění podmínek pro osvobození dodání zboží od daně, pravidla pro dodání zboží v řetězci, sjednocení postupu pro uplatňování DPH v režimu skladu – call-off stock/konsignační sklady). Další změny se týkají uplatňování DPH u zvláštního režimu pro cestovní službu. -- Viz také čas. Účetnictví č. 11/2020, s. 32-39.

Magdaléna Vyškovská, Michaela Felcmanová, Lucie Wadurová

Práce zaměstnanců českých subjektů v zahraničí a povinnost srážet zálohy na daň z příjmů v České republice

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 3, s. 11-18

Blíže k problematice odvodu záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti při práci v zahraničí pro český subjekt. Autorky popisují situace, kdy zaměstnanec pracuje výhradně nebo částečně mimo území ČR a stát výkonu činnosti má podle příslušné smlouvy o zamezení dvojího zdanění nárok na zdanění jeho příjmů za práci na svém území, s ohledem na daňovou rezidenci zaměstnance a situaci zaměstnavatele. Dále upozorňují na výklady české daňové správy a na problémy, s nimiž je možné se v praxi setkat. Zaměřují se také na zdrojování příjmů v průběhu zdaňovacího období a v závěru doporučují postup pro plátce daně v ČR. - Poznámky.

Radim Hanák

Problematika zdanění neznačeného tabákového výrobku a tabákového výrobku značeného nesprávným způsobem

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 11, s. 26-30

Článek se zaměřuje na institut zákona o spotřebních daních, tzv. tabákový výrobek značený nesprávným způsobem, který je novelizací institutu tzv. neznačeného tabákového výrobku. Ten je specifický pro správu spotřební daně z tabákových výrobků. Autor představuje změnu tohoto institutu provedenou novelizací zákonem č. 80/2019 Sb. Postupně rozebírá dříve účinnou právní úpravu neznačeného tabákového výrobku (§ 114a) a její dopady do otázky vyměření spotřební daně i novou kategorií neznačeného tabákového výrobku a tabákového výrobku značeného nesprávným způsobem (platnou od 1.4.2019). Krátce se věnuje také praxi celní správy týkající se zdanění neznačeného tabákového výrobku a relevantní judikatuře správních soudů. - Poznámky.

Ottavia Orlandoni and Guiseppe Moramarco

Recent Italian case law developments on the withholding tax exemption under the EU Parent-Subsidiary Directive (2011/96)

Aktuální vývoj italské judikatury týkající se osvobození od srážkové daně podle evropské směrnice o mateřských a dceřiných společnostech (2011/96)

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 9, p. 418-422

Článek přináší analýzu italské judikatury od r. 2018 týkající se evropské směrnice o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států (2011/96/EU), zejména pak použitelnosti úpravy osvobození od srážkové daně a požadavku na podléhání dani (subject-to-tax requirement) s ohledem na mateřskou společnost. Autoři přibližují dva odlišné přístupy italských soudů ve vztahu k požadavku na podléhání dani a k odstranění ekonomického dvojího zdanění dle záměru uvedené směrnice. Ta má za cíl odstranit daňové překážky pro rozdělení zisku mezi mateřskými společnostmi a jejich pobočkami se sídlem v různých členských státech Evropské unie. Italské judikáty jsou také analyzovány s ohledem na závěry aktuálního rozhodnutí SDEU (C-389/18 ve věci Brussels Securities). - Poznámky.

Petra Krykorková

Speciální režimy zdanění příjmů vysoce kvalifikovaných zaměstnanců ze zahraničí : jak vypadají v některých státech Evropské unie?

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 3, s. 19-22

Autorka představuje základní náležitosti speciálních daňových režimů, jejichž prostřednictvím se jednotlivé státy snaží podpořit imigraci vysoce kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí. Věnuje se právnímu stavu pro zdaňovací období r. 2019 ve Finsku, Dánsku, Irsku a Nizozemsku. Charakterizuje kritéria, která musí vysoce kvalifikovaný zahraniční pracovník splňovat pro přiznání daňové úlevy v rámci speciálního daňového režimu, i některá jeho omezení. Vzhledem k tomu, že v české daňové legislativě není v současnosti takový speciální daňový režim zaveden, mohou být uvedené poznatky krokem k diskusi o případné implementaci speciálního daňového režimu pro zahraniční pracovníky v ČR.

Lenka Heřmánková

Stav a vývoj daňových a celních příjmů k 30.6.2020

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 7-8, s. 8-9

Zůstatky na účtech celní správy ČR ke dni 30.6.2020. Celkové zůstatky příjmů státního rozpočtu na účtech CS. Dovoz, vnitrostátní spotřební daně, dělená správa, meziroční srovnání.

Jozef Lukáč, Jana Simonidesová

Tax aspects of international transactions and international tax evasion

Daňové aspekty mezinárodních transakcí a mezinárodních daňových úniků

Ekonomické rozhledy, Vol. 49, (2020) No. 3, p. 343-354

V době vysoké mobility kapitálu státy čelí možnosti odlivu kapitálu do zahraničí a jsou vzájemnými konkurenty při získávání zahraničního kapitálu. Trendem v tomto ohledu je zakládání firem ve státech s příznivým daňovým režimem. Zcela evidentní je to na příkladu Slovenska, které eviduje zvýšenou registraci společností v tzv. daňových rájích, k r. 2019 bylo v zahraničí zaregistrováno téměř 5 tisíc firem. Analytická část příspěvku seznamuje s výzkumem vyhýbání se placení daní na Slovensku, s čímž úzce souvisí problematika daňových rájů. Je přiblížen koncept daňové mezery a data ohledně dynamiky mezery DPH (VAT gap). Slovenská mezera DPH je dále porovnána s trendy ve vybírání DPH v dalších státech EU.

Jean-François Wen, Fatih Yilmaz

Tax elasticity for capital stocks

Daňová elasticita u kapitálových statků

FinanzArchiv, Vol. 76, (2020) No. 3, p. 215-239

Autoři prostřednictvím tzv. panelové kointegrační metody (panel cointegration techniques) analyzují tzv. elasticitu uživatelských nákladů (user cost elasticity capital, UCE) v malé otevřené ekonomice. Konkrétně je zkoumáno, jak snížení sazby daně z příjmu právnických osob ovlivňuje ochotu podniků pořizovat si dlouhodobý hmotný majetek (kapitálové statky), tj. stroje a další vybavení. K analýze jsou použity údaje z Kanady, která v letech 2000-2012 opakovaně snižovala sazbu korporátní daně z příjmu, a to z 28 % až na 15 % s cílem podpořit investice. UCE nabývá dle autorů hodnot -1,1 a -1,3. - Poznámky.

Panagiotis Vlachos and Dimitrios Thomakos

Tax rates, tax evasion and why increased tax audit fails : an analysis of Greek microdata

Daňové sazby, daňové úniky a neúspěch nárůstu daňových kontrol : analýza mikrodat z Řecka

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 9, p. 403-411

Bližší pohled na problematiku daňových úniků v Řecku. Tato země se vyznačuje vysokou mírou šedé ekonomiky ve formě korupce a daňových úniků, jednou z nejvyšší mezi státy OECD. Autoři za pomoci mikrodat o daňových kontrolách zkoumají spojitost mezi počtem neohlášených kontrol v podnicích, daňovými úniky a korupcí v období po hospodářské recesi v Řecku (listopad 2013 - prosinec 2015). Analýza naznačuje, že současná politika vysokých daňových sazeb (v porovnání se zeměmi eurozóny) a navýšení výdajů na daňové kontroly selhalo a že nepřináší žádné skutečné ekonomické výsledky. Nárůst míry zdanění i výdajů na vymáhání daní nevyústil do předpokládaného zvýšení výběru daní. - Poznámky.

Marcel van den Brink and Anuschka Bakker

Technology: a key enabler for tax transformation

Technologie: klíčový činitel daňové transformace

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 10, p. 561

V úvodním článku k monotematickému číslu časopisu autoři představují jednotlivé články. Speciální číslo se věnuje přínosům technologií pro nadnárodní podniky i správu daní. Jednotlivé články se týkají mj. vlivu technologií na dodržování daňové povinnosti (tax compliance), příkladům z konkrétních zemí (mj. i Estonska, které je v evropském porovnání v digitalizaci na výši), či využití umělé inteligence ke správě daní.

Martin Weiss

The German trade tax in inbound cases

Německá živnostenská daň v případech přicházejících investorů

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 9, p. 387-393

Německý zákon o daních z příjmů právnických osob omezuje v případě investic směřujících do Německa zdanění firemních příjmů na zdroje spojené s německým územím, nejčastěji u domácích stálých provozoven. Kromě zatížení korporačních daní mohou být ale společnosti zdaněny živnostenskou daní ve prospěch německých obcí. Autor osvětluje hlavní principy německého zákona o živnostenské dani (Gewerbesteuer-gesetz, Trade tax act) a jeho vliv na investice z pohledu investorů směřujících svoji aktivitu do Německa. Upozorňují též na aktuální vývoj problematiky živnostenské daně s významem pro zahraniční investory. V závěru zmiňuje problematiku odloženého zdanění (rollover relief) jako zvláštní výhody pro daňové rezidenty a jeho možného konfliktu s evropským právem. - Poznámky.

Frank P.G. Pötgens and Paula I.M. Geerse

Withholding tax act 2021 : a split from historical trends!

Zákon o srážkové dani pro r. 2021 : rozdílně od historických trendů!

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 10, p. 451-459

Článek přibližuje nový nizozemský zákon o srážkové dani, který od 1.1.2021 zavádí podmíněné zdanění úroků a licenčních poplatků srážkovou daní. Je to jasný přelom oproti minulým trendům, kdy v návaznosti na nizozemskou daňovou politiku nebyly odcházející úroky a licenční poplatky předmětem daně. Nová právní úprava odráží snahu zlepšit image státu v této oblasti, zavedená opatření mají zabránit, aby byla země považována za bránu do jurisdikcí s nízkým zdaněním a za „conduit state“. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 25, (2020) č. 11

DPH u nedoložených mank a škod (s. 2-9); Daňová ztráta za rok 2020 a její odpočet (s. 10-14); CFC pravidla v české legislativě - zdaňování příjmů zahraničních společností ovládaných českým daňovým rezidentem (s. 15-17); Zaměstnavatelé - opravné prostředky a žádosti v kontextu zdravotního pojištění (s. 18-20); Použití soukromé platební karty na zahraniční pracovní cestě (s. 21-22); Odměňování zaměstnance při pracovní cestě (s. 23); Zrušení daně z nabytí nemovitých věcí - další vývoj (s. 24-25); Problematika zdanění neznačeného tabákového výrobku a tabákového výrobku značeného nesprávným způsobem (s. 26-30); Vyloučení majetku z daňové exekuce dle daňového řádu a jeho specifika - pokračování (s. 31-34); Aktuální judikatura (s. 35-37); Nečinnost správce daně - judikáty (s. 38-47).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 22, (2021) č. 2

Časové rozlišení v účetnictví (s. 3-7); Zákon o dani silniční - novela č. 299/2020 Sb. (s. 8-10); OSVČ a zdravotní pojištění od 1.1.2021 (s. 11-13); Příjem z prodeje nemovitých věcí - osvobození (s. 19-21); Studující zletilé dítě - daňové zvýhodnění (s. 22-25); Novela zákona o DPH (2.) - daňový balíček (s. 26-29); Reklamní předměty z pohledu zákona o DPH (s. 34-36); Odpisy majetku (3.) (s. 37-40); Dlužníci ve zdravotním pojištění - důsledek pandemie (s. 51-54); Insolvenční zákon - oddlužení (s. 59-62); Odstupné za uvolnění bytu: nájemce a vlastník (s. 63-65); Příspěvky pro zaměstnavatele (s. 66-69); Pracovní poměr na dobu určitou a zdravotní pojištění (s. 70-72).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 28, (2020) č. 14

Obnovení kompenzačního bonusu pro zavřené obory podnikání a další daňová opatření (s. 3-6); Zdanění příjmů z prodeje nemovité věci a podmínky osvobození - 1. část (s. 7-12); Nájem bytu a daň z příjmů (s. 13-18); DPH u služeb cestovního ruchu (s. 19-27); Novela zákona o obchodních korporacích k 1.1.2021 - 1. část (s. 34-42); Poradenský servis - ukončení registrace k DPH u společnosti s.r.o. (s. 43-44).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2020, č. 23**

Co přináší zákon č. 386/2020 Sb. do zákona o daních z příjmů od 1.1.2021? (s. 1-4); Působnost Odvolacího finančního ředitelství (s. 5-7); Smlouva o výpůjčce a daňové odpisy - dotazy a odpovědi (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2020, č. 24**

Novela zákona o obchodních korporacích od 1.1.2021 z pohledu účetního a ekonoma (s. 1-5); Novela zákonů v oblasti zamezení dvojímu zdanění v r. 2020 a 2021 - č. 343/2020 Sb. (s. 6-8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2020, č. 23**

Problematika DPH v neziskové sféře - 2. část (s. 1-6); Daňový doklad při zpětném odběru zboží - dotazy a odpovědi (s. 7); DPH a koeficient krácení - dotazy a odpovědi (s. 7-8); DPH od plátce bez sídla a provozovny v tuzemsku - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2020, č. 24**

Pravidla pro zdaňovací období u DPH - doplněno příklady (s. 1-5); Zjednodušený daňový doklad - dotazy a odpovědi (s. 5); Dodatečný plátce DPH - dotazy a odpovědi (s. 6); DPH a přeprava zboží: řetězení - dotazy a odpovědi (s. 7).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 225 (23.11.2020)**

Prudké snížení daní otřásá Českem: daňový balíček jitrí boj ve vládě i v opozici (s. 1); Velké daňové tsunami: největší spor vyvolal konec superhrubé mzdy. Nejde však zdaleka o jedinou chystanou změnu - od ledna se má snížit daň na naftu či narůst zdanění cigaret. Naopak hazardu se vyšší daně vyhnou (s. 2); Starostové škrtaří investice, omezí i dotace (s. 2); Můžeme rušit úřady a šetřit jinde, snížení daní rozpočet unese - rozhovor s Janem Skopečkem z ODS (s. 3); Návrh Pirátů míří na bohatší investory - zdanění příjmů z prodeje cenných papírů (s. 3); Světový obchod výrazně oživil, čeká ho zpomalení (s. 11); Británie si kvůli koronaviru dál půjčuje rekordní částky (s. 14).

Ekonomické vědy. Ekonomie

By George-Marios Angeletos, Fabrice Collard, and Harris Dellas

Business-cycle anatomy**Anatomie hospodářského cyklu**

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 10, p. 3030-3070

Autoři v článku přicházejí s novou metodou zkoumání příčin hospodářských cyklů, která je založena na zkoumání časových řad. Dále je potvrzena teorie, že jediný opakující se šok může být hlavním spouštěčem změn hospodářského cyklu, a jsou vyloučeny některé faktory, které tímto spouštěčem být nemohou. - Poznámky.

Field excursion**Terénní cvičení**

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9220, p. 67

O vztahu epidemiologie a ekonomie jako vědních disciplín, jež obě pracují s modelováním, v souvislosti s pandemií nemoci COVID-19. Ekonomie a epidemiologie pracují s modely, které jsou zatíženy mnohými omezeními a je nutné je vnímat v určitém kontextu. Nezřídka se během pandemie dostaly obě disciplíny do střetu, ekonomové (a konkrétně multidisciplinární obor „ekonomická epidemiologie“) však mohou poskytnout odpovědi na různé užitečné otázky, které s epidemií souvisejí, jako např. jaké jsou náklady určitých opatření či jak pandemie změní světovou ekonomiku. Z důvodů, které souvisejí s vědeckým publikováním, je pro ekonomy mnohdy spolupráce s odborníky mimo vlastní obor obtížná. Jak epidemiologie, tak ekonomie se nicméně potýkají se společným problémem – jak vysvětlit komplikované otázky jednoduše a srozumitelně, tak, aby je veřejnost přijala. Spolupráce obou oborů by byla přínosem. -- Článek odkazuje na příspěvek epidemioložky Eleanor Murray v čas. Journal of Economic Perspectives, č. 4/2020, s. 105-120 ("Epidemiology's Time of Need: COVID-19 Calls for Epidemic-Related Economics").

By Peter Ganong and Pascal Noel

Liquidity versus wealth in household debt obligations : evidence from housing policy in the Great Recession

Likvidita versus majetek u dluhových závazků domácností : poznatky z bytové politiky během Velké recese

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 10, p. 3100-3138

Při tzv. Velké recesi došlo v USA k poklesu poptávky a nárůstu platební neschopnosti domácností. Řešilo se proto, jak domácnostem ulevit: zda se pokusit snížit měsíční splátky u hypoték či celou jistinu. Autoři s pomocí regresních metod analyzují dílčí účinky těchto zvažovaných opatření. Docházejí k závěru, že snížení jistiny, které vede k růstu majetku domácností, ale neovlivňuje zároveň likviditu, nemá vliv na spotřebu domácností ani na pokles platební neschopnosti. Účinnějším opatřením je prodloužení doby splácení (maturity extension). Podstatným faktorem, který ovlivňuje rozhodování domácností, je likvidita. - Poznámky.

Mark F.J. Steel

Model averaging and its use in economics

Průměrování modelů a jeho využití v ekonomii

The Journal of economic literature, Vol. 58, (2020) No. 3, p. 644-719

Tzv. průměrování modelů (průměrovací metoda; model averaging) je nástroj, pomocí kterého se lze vypořádat s nejistotou v situacích, kdy vedle sebe existuje velké množství protichůdných teorií. V článku jsou představeny různé metody průměrování modelů včetně nejznámějšího Bayesovského průměrování modelů, přičemž autor klade důraz i na vývoj této oblasti výzkumu v čase. Průměrování modelů lze využít v celé řadě ekonomických oblastí (mj. v teorii hospodářského růstu, modelování výroby či při tvorbě prognóz). - Poznámky.

By Stefen Andersen, John Y. Campbell, Kasper Meisner Nielsen, and Tarun Ramadorai

Sources of inaction in household finance : evidence from the Danish mortgage market

Příčiny nečinnosti u financí domácností : poznatky z dánského hypotečního trhu

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 10, p. 3184-3230

Řada studií, které se zabývají finančním rozhodováním domácností, dochází k závěru, že lidé reagují na změnu finančních pobídek pomalu. Autoři v článku v této souvislosti na datech z Dánska zjišťují, z jakých důvodů domácnosti odkládají refinancování hypoték. Identifikovány jsou tzv. psychologické náklady refinancování u různých demografických skupin. - Poznámky.

Bruce Caldwell

The Road to Serfdom after 75 years

Hayekova Cesta k nevolnictví po 75 letech

The Journal of economic literature, Vol. 58, (2020) No. 3, p. 720-748

V r. 2019 uplynulo výročí 75 let od vydání knihy Cesta k nevolnictví Friedricha Hayeka, v níž se známý ekonom a představitel rakouské školy zabýval plánovaným hospodářstvím a tzv. neviditelnou rukou trhu (laissez faire). Autor v článku analyzuje kontext vzniku knihy, vyjadřuje se k jejím známým kritikám a upozorňuje na to, že některé závěry díla bývají v dnešní době mylně interpretovány. - Poznámky.

Kateřina Šimová

Verifikace Feldsteinovy-Horiokovy hádanky : (příklad zemí Evropské unie) [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 15 (2020), č. 2, s. 43-60

Tzv. Feldsteinova-Horiokova hádanka (Feldstein-Horioka puzzle) je vztah mezi úsporami a investicemi formulovaný v r. 1980, který byl později zařazen mezi šest největších "hádanek" v mezinárodní makroekonomii. Autoři ve své původní teorii pracovali s regresním koeficientem, který považovali za vhodné měřítko mobility kapitálu. Autorka v článku s pomocí teorie autorů Feldsteina a Horioky zkoumá vztah mezi úsporami a investicemi v zemích Evropské unie v letech 1980-2018. Prokázána je nestabilita regresního koeficientu v čase, což poukazuje na proměnlivou mobilitu kapitálu a na další skutečnosti týkající se mj. preferencí investorů. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/11/Cesky_finančni_a_ucetni_casopis_2_2020_str_43-60.pdf

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Karel Brůna, Martin Mandel

Analýza vývoje čistých domácích a zahraničních aktiv bankovní soustavy : (příklad České republiky v letech 1996-2017)

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 5, s. 489-514

Relativní změny čistých domácích aktiv (NDA) a čistých zahraničních aktiv (NFA) bankovní soustavy, které z pohledu měnového přehledu představují dva základní zdroje tvorby měnového agregátu M2, byly v ČR v letech 1996-2017 negativně korelovány. Autoři tento zajímavý empirický poznatek podrobněji analyzují a hledají vysvětlení, do jaké míry se jedná o čistě bilanční jev vznikající při účetní evidenci hodnotových (kurzových) změn v položkách měnového přehledu a do jaké míry se jedná o jev vyplývající z chování ekonomického systému. V článku nejprve konkretizují úvodní empirické poznatky a formulují základní metodologické přístupy k měnové analýze, založené na identitě měnového přehledu. Dále představují bilanční rámec vztahu čistých domácích a zahraničních aktiv bankovní soustavy. Návazně přibližují statistiky a ekonometrický model umožňující kvantifikovat existenci substituce mezi těmito čistými domácími a zahraničními aktivy bankovní soustavy. - Poznámky.

Mareike Müller, Teresa Stiens

Banken hadern mit neuer EU-Richtlinie : Finanzkriminalität

Banky zápolí s novou směrnicí EU : finanční kriminalita

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 228 (24.11.2020), S. 30

Nařízení EU, týkající se vyšší úrovně kontroly praní špinavých peněz, vyvolalo ohlas nejen u německých bank. Kromě přísnější hranice pro hlášení podezřelých případů a transakcí se banky obávají především povinnosti přezkoumat, zda transakce nepocházejí doslova z jakékoli trestné činnosti. To hrozí zaplavit kontrolní orgány vysokým počtem hlášení. Změna evropské AML směrnice vznáší také výrazně vyšší nároky na vzájemnou kooperaci bank a kontrolních orgánů. -- Viz také komentář na s. 27.

Jan Mallien, Frank Wiebe

Braucht Europa einen digitalen Euro?

Potřebuje Evropa digitální euro?

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 193 (6.10.2020), S. 28

Komentářové shrnutí argumentů pro a proti digitálnímu euru v podání ekonomických redaktorů Handelsblatt J. Malliena a F. Wiebeho. Mallien, argumentující pro digitální evropskou měnu, vyzdvihuje především možnost globální konkurenceschopnosti měny a vyšší nezávislost. Wiebe zůstává skeptický a kontruje především technologickou stránkou věci, kdy samotná digitální měna nepředstavuje revoluci, zejména v oblasti platebního styku.

Culture shock : Christine Lagarde

Kulturní šok : Christine Lagarde

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9222, p. 65-66

Shrnutí dosavadního působení prezidentky Evropské centrální banky Christine Lagarde, která má za sebou první rok v této funkci. Lagarde se od svých předchůdců v některých ohledech liší - není například ekonomkou, ale právničkou a političkou. Některá její neopatrná sdělení týkající se měnové politiky krátkodobě ovlivnila i dění na finančních trzích. Lagarde má dále odlišný pohled na úkoly ECB a zdůrazňuje problematiku klimatických změn a genderových témat a roli ECB v tomto ohledu. Za úspěch lze považovat, že se eurozóna během prvního roku funkčního období prezidentky ECB a zároveň během propuknutí pandemie dokázala vyhnout finanční krizi. Lagarde nicméně čeká ještě sedm let ve funkci - situace a rozhodování mohou být složitější, zejména pokud se některé členské země eurozóny budou z pandemie zotavovat rychleji než jiné.

Saskia Littmann, Lukas Zdrzalek

Der Nahkampf

Boj z blízka

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 37, S. 14-21

Nízké úrokové sazby a klesající výnosy, obrovské náklady a spor s orgánem finančního dohledu - spořitelny v Německu jsou již roky pod tlakem. Nyní však koronavirová krize ohrožuje také hlavní podnikání s místními malými a středními podniky.

Olaf Storbeck, Stephen Morris

Deutsche Bank spurned ECB request to halt high-risk leveraged transactions

Deutsche Bank zamítla požadavek ECB k zastavení pákových transakcí s vysokým rizikem

Financial Times, Vol. 2020, No. 40552 (9.11.2020), p. 1

Deutsche Bank zamítla žádost ECB o zastavení pákových operací, zdůvodněnou podezřením z nedostatečného monitorování rizik těchto operací. Deutsche Bank místo pozastavení operací do schválení nového bezpečnostního rámce označuje každou takovou transakci a posílá informace centrální bance.

Jakob Blume

Deutschland im Goldrausch

Německo ve zlatém opojení

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 196 (9.10.2020), S. 44-50

Obsáhlý přehledový článek se věnuje stoupající popularitě zlata v Německu a druhotně v Evropě jako bezpečné investici soukromého sektoru. Pokles poptávky v Číně, Indii a na Blízkém východě v důsledku koronakrizy zesílil loňský trend sílících investic do zlata. Autor se zaměřuje na zlaté rezervy bank, trendy v obchodu, dále zmiňuje přední obchodní domy v oblasti zlatých investic, vývoj ceny zlata a souvisejících akciových indexů. Poukazuje také na paralely s předchozími krizovými obdobími (70. léta, finanční krize 2008 a 2009). Stručně shrnuje situaci v Číně, Indii, Turecku a Íránu.

Jan Mallien, Frank Wiebe

Die Krisenmanagerin : EZB-Chefin Lagarde

Krizová manažerka : šéfka ECB Lagardeová

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 207 (26.10.2020), S. 4-6

Medailon prezidentky Evropské centrální banky Christine Lagardeové. Článek shrnuje její působení a zásadní kroky především v souvislosti s koronavirovou pandemií a souvisejícími opatřeními. Zabývá se evropskými dluhopisy, rozpočtem EU, subvencemi, záchrannými fondy (mj. PEPP) a krátce se dotýká politického rozměru působení ECB.

Felix Holtermann, Mareike Müller

Die Profis steigen in : Bitcoin

Profesionálové se zapojují : bitcoin

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 218 (10.11.2020), S. 28-29

Nástin vývoje kurzu bitcoinu a jeho postavení v rámci finančního trhu. Bitcoin zaznamenal od březnového propadu výrazný nárůst (blíží se 16 tisícům dolarů za 1 BTC). Jeho sílícímu kurzu přeje jeho vysoká volatilita, která zesíleně zrcadlí kurzové trendy, a zejména stabilizující se situace po amerických prezidentských volbách. Pozornost je věnována „profesionalizaci“, zejména růstu start-upů za letošní rok.

Donata Riedel

Die weltweite Digitalsteuer steht vor dem Scheitern

Celosvětová digitální daň stojí před selháním

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 198 (13.10.2020), S. 9

Plán ministrů financí skupiny G20 na zdanění internetových korporátních gigantů nezískal potřebný souhlas 37 zemí OECD v potřebném termínu. Německý ministr financí Olaf Scholz doufá, že ke konsensu o celkové koncepci i konkrétní podobě dojde do poloviny r. 2021. -- Viz také související komentář na s. 17.

Carsten Volkery

Europäer können weiter an Londoner Börse handeln
Evropané mohou dále obchodovat na londýnské burze

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 208 (27.10.2020), S. 33

ESMA schválila výjimku pro obchod na londýnské burze. Po uplynutí přechodného brexitového období by evropští investoři ztratili přístup k londýnské burze, výjimka proto umožňuje obchod s cennými papíry denominovanými v librách v rámci rozšíření pravidla možnosti evropských investorů obchodovat na burzách, uznaných Evropskou komisí za rovnocenné. V tomto případě se podle ESMA jedná o cca 50 cenných papírů o hodnotě 1 % evropského kapitálového trhu.

Elisabeth Atzler

EZB-Strafzinsen bislang nicht so schlimm für die Banken : Bundesbank-Analyse
Záporné úroky zatím banky tolik nepoškozují : analýza Německé spolkové banky

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 208 (27.10.2020), S. 29

Komentář k dopadu záporné úrokové míry na banky eurozóny. Podle Deutsche Kreditwirtschaft mohou záporné úrokové míry ohrozit výnosy a v důsledku i německý bankovní sektor, podle Bundesbank je situace spíše opačná. Dlouhodobý agregovaný pokles úrokové sazby má ve skutečnosti pro banky efekt kladného úroku, i když minimálního.

Dana Heide, Jan Mallien

China testet den E-Yuan : Digitalwährung
Čína testuje E-Yuan : digitální měna

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 207 (26.10.2020), S. 30-31

Čína spustila pilotní projekt digitálního yuanu ve vybraných částech Šen-Čenu. Na základě vyhodnocení zkušebního provozu pro přímé platby pak bude vyhodnoceno, zda v projektu pokračovat, případně jaké implementovat úpravy. E-CNY (zkratka pro digitální yuan) je emitován dvoustupňově, centrální bankou a čtyřmi státními bankami (Bank of China, China Construction Bank, ICBC a Agricultural Bank of China). Měna funguje i offline. Centrální emise a správa měny může být čínskou vládou využita nejen k boji proti korupci a černému trhu, ale i ke sběru uživatelských dat. -- Viz také komentář na s. 29.

Lukáš Marek, Luděk Benada

Inadequate stock price reactions : evidence from Prague stock exchange
Nepřiměřené reakce cen akcií : svědectví z Burzy cenných papírů Praha

Finance a úvěr, Vol. 70, (2020) No. 4, p. 332-349

Za použití přístupu variace swapů (swap variance approach) autoři testují informační efektivnost při generování cen a jejich inkorporaci do cen akcií na Burze cenných papírů Praha, a to v období od listopadu 2012 do prosince 2018. Na základě výzkumu docházejí k zjištění, že v rámci reakce cen akcií dochází jak ke krátkodobým, tak i ke střednědobým podreakcím na tyto změny, a potvrzují tak svoji hypotézu o informační nedostatečnosti.

Intrepid banking : money transfers
Nebojácné bankovníctví : převody peněz

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9222, p. 69

O systému hawala, který slouží v muslimských zemích po staletí k převodu peněz. Kvůli své neprůhlednosti a obavám z usnadňování ilegálních aktivit (mj. financování terorismu) se však ocitá pod stále větším tlakem regulátorů v rozvinutých zemích. Hawala tvoří v Afghánistánu jádro finančního systému, pouze každý šestý dospělý Afghánec má zřízený vlastní bankovní účet. Vznikají nápady, jak prvky hawaly zakomponovat do mobilních aplikací, výsledky těchto snah jsou však velmi nejisté.

Petr Vybíral, Tomáš Kavka

Kryté dluhopisy v českém právu

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 10, s. 30-37

Článek popisuje právní úpravu oblasti krytých dluhopisů v ČR a zdůrazňuje přepracování úpravy této problematika novelou č. 307/2018 Sb., která je platná od ledna 2019. Autoři rozebírají základní pojmy zákona o dluhopisech, přibližují emitenty krytých dluhopisů, krycí aktiva, hypoteční zástavní listy i určování

hodnoty krycího aktiva. Dále představují problematiku akcesorických aktiv, rejstříku krycích aktiv a ostatní evidenci, krycího portfolia a jeho přezajištění i krytého bloku. Upozorňují také na nové požadavky, které přináší evropská směrnice o vydávání krytých dluhopisů č. 2019/2162/EU. Požadované změny mají být součástí návrhu zákona v souvislosti s implementací právních předpisů EU týkajících se unie kapitálových trhů. - Poznámky.

David Eim

Mimořádné splátky hypoték ztraceny ve slepé uličce

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 9, s. 34-36

Komentář k problematice mimořádných splátek a předčasného splacení spotřebitelských úvěrů a hypoték z pohledu nežádoucích dopadů výkladu účelně vynaložených nákladů, které věřiteli vzniknou v souvislosti s předčasným splacením. Autor přibližuje změnu právní úpravy spojenou s novým zákonem o spotřebitelském úvěru z r. 2016 i výklad České národní banky jako regulačního orgánu k pojmu "účelně vynaložené náklady". Zvažuje klady i zápory zmíněného výkladu a zdůrazňuje, že v době klesajících úrokových sazeb hypoték může praxe spekulativního refinancování s minimálními náklady hrozit až poškozením trhu. -- Více k poplatku za předčasné splacení viz s. 37.

James Politi, Eric Platt

Mnuchin opposes Fed on crisis fund

Mnuchin oponuje Fedu ohledně krizového fondu

Financial Times, Vol. 2020, No. 40563 (21.11.2020), p. 1

Ministr financí USA S. Mnuchin se stal terčem kritiky po odmítnutí prodloužit některé nouzové úvěrové programy navržené Fedem. Ministr argumentoval, že finanční sektor má dostatek manévrovacího prostoru a rozhodnutí nebylo politicky motivováno.

John Geanakoplos, Haobin Wang

Quantitative easing, collateral constraints, and financial spillovers

Kvantitativní uvolňování, omezení zajištění a finanční přelévání

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 12, (2020) No. 4, p. 180-217

Tzv. kvantitativní uvolňování, které podnikly Spojené státy a Evropa v reakci na ekonomickou krizi v letech 2007-2015, lze považovat za historicky největší zásah centrálních bank. Ze strany FED a ECB došlo k nákupu aktiv v hodnotě trilionů dolarů ve snaze zvýšit jejich cenu, a tím snížit jejich výnosnost s cílem stimulovat upadající ekonomiky. Následný efekt zvýšení cen byl jen dočasný a ceny se i přes pokračování kvantitativního uvolňování dostaly na původní úroveň, nicméně byly zaznamenány i další přeshraniční efekty, které měly vliv na cenu aktiv a mezinárodní pohyb kapitálu. Autoři se zaměřují na tyto efekty přelévání (spillovers) a snaží se nalézt ekonomické vysvětlení pro mezinárodní transmissi kvantitativního uvolňování a jeho dopad na ceny aktiv. - Poznámky.

Rudolf Sivák, Peter Golha

Regulácia a riadenie rizík v bankách v období rastúcej konkurencie z mimo bankového sektora

Ekonomické rozhľady, Sv. 49, (2020) č. 3, s. 220-249

Cílem článku je analýza trendů vývoje objemu a struktury aktiv v bankovním a nebankovním finančním sektoru, a to za období posledních dvou dekad. Například v USA za posledních deset let stabilně rostl objem aktiv ve správě komerčních bank. Naopak v eurozóně objem aktiv v hlavních finančních institucích vykazuje od r. 2012 stagnaci a silný růst podílu na celkových aktivitách finančního sektoru eurozóny mají nebankovní finanční instituce. To je dle mínění autorů spojeno s určitými riziky, neboť nebankovní financování může být zdrojem systémového finančního rizika, a to buď přímo, nebo prostřednictvím propojení na ostatní složky finančního systému. Naopak za výhodu může být považován fakt, že tyto instituce posilují konkurenci na straně nabídky financování a podporují ekonomickou aktivitu. - Poznámky.

The bonds that bind : Treasuries

Dluhopisy, které zavazují : americké vládní dluhopisy

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9219, p. 59-61

O vývoji na trhu s americkými vládními dluhopisy (Treasuries) v souvislosti s pandemií nemoci COVID-19, s prezidentskými volbami, očekávaným dalším zadlužováním v budoucnu a o možných

změnách v regulaci, které by mohly zabránit chaosu. Trhu s dluhopisy by podle odborníků pomohlo mj. zmírnění regulace pro zprostředkovatele, umožnění účastníkům na trhu obchodovat mezi sebou či zavedení trvalých intervencí ze strany americké centrální banky. -- Viz i příspěvek na s. 12-13.

John O'Sullivan

The money doctors : special report: asset management

Peněžní doktoři : zvláštní zpráva: správa aktiv

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9220, centr. sect. (12 p.)

Speciální příloha se zabývá očekávaným vývojem v oblasti investičního managementu a jeho současnými trendy. Jednotlivé články se týkají obecně současné situace (mj. pasivního vs. aktivního investování, poplatků, nízké výnosnosti), rozmachu pasivního investování, etických problémů (tzv. problém zastoupení), dohledu nad investičními společnostmi, role Číny v investičním managementu či vyhlídek do r. 2030. -- Viz i články na s. 13-14 a 59-61.

Vláda schválila návrh novely zákona o podnikání na kapitálovém trhu

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 19, příl. Legislativa, s. i-ii

Informace k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem kapitálového trhu (sněmovní tisk č. 993). Jeho cílem má být zvýšení atraktivity tuzemského kapitálového trhu, zejména zvýšení nabídky investičních nástrojů českých emitentů a jejich likvidity. Návrh realizuje osm legislativních opatření vyplývajících z Koncepce rozvoje kapitálového trhu v ČR v letech 2019-2023. V příspěvku jsou představeny změny právní úpravy týkající se zavedení nového daňově podporovaného produktu na finančním trhu - účtu dlouhodobých investic; stanovení souhrnného limitu, který lze odečíst od základu daně; zavedení nového typu účastnického fondu - alternativního účastnického fondu; stanovení povinného způsobu elektronického předávání dokumentů prostřednictvím datového souboru v XML formátu pro účely exekučního řízení; rozšíření emisních podmínek dluhopisů bez prospektu o údaje o emitentovi; možnost vytváření podfondů komanditními společnostmi na investiční listy nebo akciovými společnostmi, které jsou investičním fondem; aj. Účinnost zákona je stanovena na 1.1.2022.

Peter Árendáš, Božena Chovancová, Luboš Pavelka

Vplyv nemeckého akciového trhu na akciové trhy krajín V4

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 5, s. 554-568

Dění na menších akciových trzích mohou výrazně ovlivňovat různé vnější faktory, včetně vývoje na významných zahraničních akciových trzích. Příspěvek zkoumá existenci kauzální závislosti mezi německým akciovým trhem a akciovými trhy zemí Visegrádské čtyřky v letech 1999-2018. Autoři se zaměřují na analýzu rozdílů mezi předkrizovým (1999-2007) a pokrizovým obdobím (2010-2018) s cílem pochopit dynamiku vztahu mezi těmito trhy. Německý akciový trh reprezentuje akciový index DAX, jehož součástí je 30 nejdůležitějších německých akciových společností. Výsledky analýzy s využitím metody Toda a Yamamota ukazují, že v období 1999-2018 existovala Grangerova kauzalita mezi akciovým trhem Německa a akciovými trhy zemí V4, s výjimkou Slovenska. Tuto skutečnost lze vysvětlit zejména geografickou blízkostí a silnými hospodářskými vazbami mezi zkoumanými ekonomikami. Nejstabilnější vztah s německým akciovým trhem se ukázal v případě českého a polského akciového trhu.

Markéta Zimnioková

Zápis cenného papíru do blockchainu

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 20, s. 709-714

Decentralizovaná distribuovaná databáze blockchain může být pro své jedinečné vlastnosti využívána v řadě oborů. Autorka analyzuje možnost zápisu cenných papírů do blockchainu a zodpovídá otázku, zda to česká právní úprava umožňuje. Zvažuje, jak by zápis cenného papíru do blockchainu fungoval a jak by probíhal převod vlastnického práva k takto zapsanému cennému papíru. V té souvislosti charakterizuje cenný papír jako elektronickou písemnost, rozebírá existenci listiny jako hmotného substrátu i smysl a účel požadavku na listinnou písemnost. Autorka dovozuje, že za současné právní úpravy není možné zapsat cenný papír do blockchainu. Možnost zápisu analyzuje také v případě zaknihovaného cenného papíru. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 28, (2020) č. 11

Fintech základem platebního řešení JPMorgan - služba QuickAccept (s. 6); Další centrální banka experimentuje s vlastní digitální měnou - CBDC japonské centrální banky (s. 6); TV, pobočky a API aneb jak se mění komunikace (s. 10-13); Dlouhodobě investujeme do robotizace a automatizace služeb - rozhovor s R. Němcovou Pixovou z ČSOB (s. 14-17); Panevropský penzijní produkt aneb co nového v regulaci (s. 18); Co je BankID a jak bude fungovat? Pět odpovědí na nejčastější otázky (s. 22-23); Fond pojištění vkladů neslouží k náhradě vkladů systémových bank (s. 28-29); Proč (ne)omezovat rozdělování zisků bank? (s. 32-35); Centrální banky pouští likviditu ve velkém - expanzivní měnová politika (s. 44-45).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Armin Laschet ; rozhovor vedli Beat Balzli a Daniel Goffart

"Deutschland ist zu langsam geworden"

"Německo je příliš pomalé"

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 43, S. 26-30

Rozhovor s předsedou vlády Severního Porýní-Vestfálska Arminem Laschetem, který hovoří o hlavních rysech své ekonomické agendy pro Německo na r. 2021: vyšší rychlost hospodářství, klesající daně, méně byrokracie.

Michael Burda ; rozhovor vedl Bert Losse

"Es geht immer auch ums Geld"

"Vždy jde také o peníze"

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 42, S. 38-39

Rozhovor s americkým ekonomem M. Burdou o dominanci USA ve špičkovém ekonomickém výzkumu, efektivitě německé ekonomiky, útocích D. Trumpa na americký vědecký systém a jeho favoritech na Nobelovu cenu za ekonomii za r. 2020.

Helge Braun ; rozhovor vedli Sonja Álvarez, Max Haerder

"Wir können nicht jede Insolvenz verhindern"

"Nemůžeme zabránit každé insolvenci"

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 42, S. 34-37

Rozhovor s ředitelem úřadu Spolkového kancléřství H. Braunem o boji německé spolkové vlády proti recesi a pandemii koronaviru, nadějích v digitální růst a omezeních státních záchranných balíčků.

Bank of Finland

A fragile recovery from the pandemic crisis has begun [elektronický zdroj]

Začalo křehké zotavování z krize způsobené pandemií

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 94 (2020), No. 5, p. 6-45

Finská centrální banka se ve svém příspěvku zabývá výhledem vývoje světové ekonomiky a měnovou politikou v eurozóně v návaznosti na pandemii nemoci COVID-19. Komentovány jsou také případné dlouhodobé dopady krize způsobené pandemií. Očekává se, že světová ekonomika klesne v r. 2020 o 4-6 %, ekonomika eurozóny pak o 8-10 %. Tempo zotavení je zatím nejisté a bude pravděpodobně spíše pomalejší. Prudkému nárůstu nezaměstnanosti se eurozóna vyhnula díky podpurným opatřením, přesto však nezaměstnanost postupně poroste. Krize dále zpomalila inflaci a inflační očekávání, v dlouhodobém časovém horizontu však může dojít i k prudkému růstu inflace. V dlouhodobém horizontu ekonomika může těžit mj. ze zvýšené digitalizace. - Poznámky. -- Viz i související články v čísle (úvodník o měnové politice a její roli v zotavování a článek o riziku stagnace v eurozóně). Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/11/BOF_bulletin_5_2020.pdf

Salim Hammad

Brazil : investment, productivity gains & potential growth [elektronický zdroj]

Brazílie : investice, přírůstek produktivity a potenciální růst

Conjoncture, No. 8 (2020), p. 1-15

Brazilský hospodářský růst až dosud vzhledem ke stagnující produktivitě a nízkým investicím těžil převážně z příznivé demografické situace. Vlivem demografickým změn se však situace mění a Brazílie bude muset do budoucna zajistit posílení kapitálových investic i celkové produktivity výrobních faktorů. Brazilská vláda zahájila v této souvislosti strukturální reformu, která spočívá v podpoře podnikatelského prostředí a změně role státu v ekonomice. Otázkou je nicméně proveditelnost reformy v naplánovaném časovém rámci vzhledem k propuknutí pandemie. - Poznámky. -- Text je dostupný i ve francouzském jazyce. Plný text dostupný z: <https://economic-research.bnpparibas.com/Views/ConjoncturePublication.aspx?Lang=en-US>

Clément Payerols

Energy transition issues within ASEAN [elektronický zdroj]

Problematika energetické transformace v zemích ASEAN

Tresor-economics, No. 263 (2020), p. 1-8

Hospodářská expanze zemí ASEAN (Sdružení národů jihovýchodní Asie; Brunej, Filipíny, Indonésie, Kambodža, Laos, Malajsie, Myanmar, Singapur, Thajsko, Vietnam) přispěla k růstu spotřeby energií, a to především fosilních paliv. Tento trend bude pokračovat i do budoucna, čímž porostou také emise. Země ASEAN budou zasaženy klimatickými změnami, které mohou způsobit ztráty až do výše 11 % ročního HDP do r. 2100, pokud bude nepříznivý trend pokračovat. Autor v článku navrhuje kroky, kterými lze situaci změnit (útlum dotací na fosilní paliva, podpora soukromých investic do obnovitelných energií, aj.). - Poznámky. -- Text je dostupný i ve francouzském jazyce. Plný text dostupný z: <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Articles/tags/Tresor-Economics>

Hélène Baudchon

French household consumption in 2019 : weak and strong at the same time [elektronický zdroj]

Spotřeba francouzských domácností v r. 2019 : slabá a zároveň silná

Conjoncture, No. 7 (2020), p. 1-15

Spotřeba francouzských domácností rostla v r. 2019 průměrným tempem 1,5 %, což je číslo, které lze na první pohled vnímat jako poměrně nízké. Autorka v článku podrobně analyzuje spotřebu domácností ve Francii, kterou lze považovat za faktor přispívající významně k hospodářskému růstu. Dle výsledků nelze považovat tempo růstu čistě za nepříznivé. Identifikovány jsou faktory, které spotřebu pohánějí (pokles nezaměstnanosti, velmi nízké úrokové sazby, aj.) i faktory, které ji brzdí (vliv "ztracené dekády", tj. období 2008-2018, nedostatek důvěry domácností, dopady některých fiskálních opatření). Francouzské domácnosti dále reagují na změnu některých faktorů v čase poměrně pomalu. - Poznámky. -- Text je dostupný i ve francouzském jazyce. Plný text dostupný z: <https://economic-research.bnpparibas.com/Views/ConjoncturePublication.aspx?Lang=en-US>

Tom Mitchell, Sun Yu

China drafts five-year plan with US in mind

Čína načrtla pětiletku se zřetelem na USA

Financial Times, Vol. 2020, No. 40545 (31.10.2020), p. 4

Příprava čtrnácté čínské pětiletky je ovlivněna zhoršujícími se vztahy s USA. Obchodní války a upadající vztahy obou zemí se podepsaly na tempu vývoje klíčových technologií v Číně. Věda a výzkum jsou navíc zasaženy ekonomickými dopady koronavirové pandemie, ačkoli jejich priorita v dané situaci stoupá; zmíněna je možnost zvýšení financování z 2,2 % HDP na 3 %. Čínský pětiletý plán je spíše programem se stanovenými cíli, než závazným plánem.

Tragic rerun

Tragická repríza

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9221, p. 71

O obtížné situaci, do které se může dostat nový americký prezident Joe Biden při snaze pomoci americké ekonomice po pandemii. Pokud nezíská v americkém Senátu většinu Demokratická strana, je

možné, že se bude opakovat obdobná situace, která potkala po zvolení (a zároveň finanční krizi) Baracka Obamu. Biden zamýšlí podpořit ekonomiku fiskálním stimulem a fiskální podporu pravděpodobně očekává i předseda Rady guvernérů Federálního rezervního systému J. Powell. Pokud by v Senátu převážili republikáni, hrozí, že obnova ekonomiky zůstane na bedrech centrální banky.

Martin Greive

Wie die Krisenpolitik wirkt, kann keiner sagen

Nikdo nedokáže předpovědět, jak bude fungovat krizová politika

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 212 (2.11.2020), S. 10

Stručně k situaci sběru, manipulace, zveřejnění a vytěžení hospodářských dat v Německu. Stávající právní rámec brání efektivnímu využití a propojení dat z hospodářských a daňových průzkumů, v článku je pojednán příklad Ifo indexu. Malá propustnost dat mezi institucemi tak činí proces analýzy těžkopádným, až nemožným, což vede k delším odezvám mezi vyhodnocením situace a politickou, potažmo vládní, reakcí. Spolková vláda tak postrádá důležitou zpětnou vazbu ohledně protikoronavirových opatření.

Informatika. Počítače

František Kasl

Kybernetický bezpečnostní incident a jeho ohlašování v rámci zabezpečení osobních údajů v kontextu internetu věcí

Časopis pro právní vědu a praxi = Legal studies and practice journal, Sv. 28, (2020) č. 3, s. 429-447

Článek je založen na premise, že v moderní propojené společnosti dochází k rostoucímu obsahovému překryvu ohlašovacích povinností na základě právních rámců ochrany osobních údajů a kybernetické bezpečnosti. Ty jsou vnímány jako projevy tzv. chytré regulace, díky které složky veřejné správy získávají informace o regulované oblasti, které jim umožňují včasnou reakci. I když jsou v perspektivě těchto úprav jisté odlišnosti, obě směřují k ochraně souboru distributivních práv jedinců v kontextu fungování informační infrastruktury a datových toků. K zajištění kybernetické bezpečnosti a ochrany osobních údajů tak autor navrhuje užší propojení činnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů a bezpečnostního týmu CERT (Computer Emergency Response Team) v rámci optimalizace sdílení informací v elektronizované veřejné správě. - Poznámky.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Peter Jančovič

Rozvojová spolupráce Európskej únie s Latinskou Amerikou a Karibikom

Ekonomické rozhľady, Sv. 49, (2020) č. 3, s. 296-317

Evropská unie a jednotlivé členské státy jsou pro Latinskou Ameriku a Karibik nejdůležitějšími partnery v rámci rozvojové spolupráce. EU, jakožto největší světový poskytovatel oficiální rozvojové pomoci (ODA), alokuje do tohoto regionu finanční a nefinanční pomoc, jejímž cílem je podporovat hospodářský rozvoj a prosperitu. Pomoc je poskytována jak multilaterálně, tak i bilaterálně, tedy na úrovni členských států, přičemž největšími poskytovateli ODA do tohoto regionu jsou Německo, Španělsko a Francie. Naopak mezi největší příjemce rozvojové pomoci patří malé karibské státy jako Haiti, Grenada, Kuba, Dominika atd. Dalšími významnými příjemci pomoci jsou chudé středoamerické státy jako Honduras, Nikaragua, Belize a El Salvador. Článek identifikuje základní směry rozvojové politiky EU uplatněné vůči zkoumanému regionu a vymezuje současné výzvy a trendy rozvojové spolupráce v dané oblasti. - Poznámky.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Joschka Fischer ; rozhovor vedl Daniel Goffart
"Nord Stream war ein strategischer Fehler"

"Nord Stream byla strategická chyba"

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 38, S. 28-31

Rozhovor s bývalým německým ministrem zahraničních věcí Joschkou Fischerem o obchodních sankcích, etice v obchodě, vakuu mezi USA a Čínou, Rusku a plynovodu Nord Stream 2.

An unbalanced debate

Nevyvážená debata

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9222, p. 70

Představení alternativních názorů ekonomů na to, jaký je vzájemný vztah přebytků a deficitů běžných účtů platební bilance v různých zemích a nadměrných úspor. Ekonom Michael Kumhof spolu s dalšími autory volá po důsledném rozlišování „toků úspor“ (flows of savings) a „finančních toků“ (flows of finance). Autoři dále navrhují pracovat s pojmem „nadbytek úvěrů“ (credit glut), což jsou podle nich nadměrné půjčky poskytované americkými bankami občanům USA, které Američané utrácejí za dovážené zboží, čímž jsou jiné země nucené nadměrně spořit. Prostřednictvím své teorie autoři vysvětlují ekonomickou nerovnováhu a disbalanci úspor, o které hovořil bývalý předseda Rady guvernérů Fed Bernanke v r. 2005.

Petr Pöschl

Celní unie přeřazuje na vyšší rychlost

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 11, s. 10-11

Autor informuje o novém Akčním plánu pro celní unii, jenž byl představen na půdě EU v září 2020. Akční plán vychází z priorit předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyen a zahrnuje 17 iniciativ, z nichž vybrané jsou v příspěvku krátce okomentovány. Státy by např. měly být vybaveny novým moderním vybavením pro celní kontroly a mělo by dojít i k posílení role celních správ při ochraně jednotného trhu před dovozem nebezpečných a padělaných výrobků. Česká CS zaujímá k Akčnímu plánu proaktivní přístup.

Xiaoling Li

DSU Article 25 appeal arbitration : a viable interim alternative to the WTO Appellate Body?

Článek 25 Ujednání o pravidlech a řízení při řešení sporů, který se týká rozhodčích řízení : proveditelná prozatímní alternativa k Odvolacímu orgánu Světové obchodní organizace?

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 10, p. 461-478

Odvolací orgán Světové obchodní organizace se ocitl v personálních problémech kvůli obstrukcím při jmenování nových soudců ze strany USA. Autor v této souvislosti zkoumá, zda by činnost Odvolacího orgánu mohla být nahrazena rozhodčími řízeními dle článku 25 Ujednání o pravidlech a řízení při řešení sporů (Rules and Procedures Governing the Settlement of Disputes, DSU), a dochází k závěru, že tato varianta spíše proveditelná není. Dle autora by se státy měly spíše snažit o obnovení činnosti Odvolacího orgánu. - Poznámky.

Karel Sedláček

Muzeum celnictví, konečně

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 7-8, s. 24-25

Autor v článku informuje o existenci muzea celnictví, které od r. 2004 postupně vznikalo v Plzni, a jež bylo v letošním roce oficiálně zařazeno v organizačním řádu CS jako „Muzeum celní správy“ (dříve šlo o „Stálou výstavní expozici historie celnictví“). Součástí muzea jsou sbírky uniforem celních úředníků a příslušníků finanční stráže, zbraně a další vybavení využívané k výkonu služby. -- Součástí článku jsou také informace o historických fondech Policie ČR, HZS ČR a Vězeňské služby. -- O jiné expozici historie celnictví ve Zlíně viz krátká informace v článku na s. 22.

Mathias Peer
Neuer Gigant
Nový gigant

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 222 (16.11.2020), S. 10

Bližší pohled na vznikající obchodní zónu RCEP (Regional Comprehensive Economic Partnership). Obchodní dohodu podepsalo 15 států v čele s Čínou, Japonskem, Jižní Koreou, Austrálií a Novým Zélandem s možností rozšíření o Indii, již bylo nabídnuto členství. Prostor obchodní dohody obsáhne 15 asijsko-pacifických států, okolo 30 % světového HDP a 2,2 miliard obyvatel. Smlouva dle autorů nese prvky protekcionismu s čínskou dominancí, částečně jako reakci na dohodu TPP s USA (Trans-Pacific Partnership). Analytici však varují před přílišnými očekávanými, neboť životaschopnost a efektivita obchodní smlouvy se projeví v řádu let. -- Viz také komentář na s. 13. -- Více k obchodní dohodě RCEP viz HN č. 230/2020 (30.11.2020), s. 8.

Simon Evenett ; rozhovor vedla Tina Zeinlinger

Professor Protektionismus
Profesor Protekcionismus

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 41, S. 36-37

Rozhovor s britským ekonomem S. Evenettem, který na univerzitě v St. Gallen vybudoval největší databanku věnující se protekcionismu na světě. Ke sledování překážek obchodu využívá algoritmy a sbírka roste čím dál rychleji. Jeho zjištění jsou ještě znepokojivější, než se očekávalo.

Elliott Bernard

Services in French foreign trade [elektronický zdroj]

Podíl služeb na francouzském zahraničním obchodu

Trésor-economics, No. 268 (2020), p. 1-7

Francie patří mezi světové lídry ve vývozu služeb. Podíl Francie na celosvětovém exportu služeb je 5 % (oproti 3 % u vývozu zboží) a celkově země zaujímá ve vývozu služeb čtvrté místo (po USA, Velké Británii a Německu). Od r. 2000 se podíl služeb na francouzském obchodu zvýšil o 6 p.b. na nynějších 30 %. Příčinou je zejména růst podnikových služeb, významná je ale i doprava a cestovní ruch. Bilance služeb se nachází v přebytku a za poslední dvě desetiletí se téměř zdvojnásobila. Nejvíce Francie vyváží do zemí EU, rostou ale i další regiony. - Poznámky. -- Příspěvek je dostupný i ve francouzštině. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/11/Tresor_economics_268_2020.pdf

Malte Fischer

Scheiden tut weh
Rozhod bolí

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 43, S. 36-37

Proces deglobalizace se dostává na další úroveň: boj o moc mezi USA a Čínou vede nejen k oddělení globálních trhů se zbožím, ale nyní se stále více šíří i na finanční trhy. To má dalekosáhlé důsledky.

Karel Sedláček

Spolek československých celních úředníků

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 11, s. 14-15

Autor, který se dlouhodobě zabývá dějinami celnictví a spravuje muzeum celní správy v Plzni, v článku představuje Spolek československých celních úředníků, jenž existoval od r. 1919 až do konce 40. let 20. století. Spolek byl zřizovatelem podpůrných fondů, v majetku měl lázeňskou ozdravovnu, vydával vlastní časopis a organizoval kulturní a sportovní aktivity. Spolek se také angažoval v pomoci jednotlivým celním úředníkům (mj. při konfliktu s maďarskou policií).

Simon J. Evenett, Juhi Dion Sud and Edwin Vermulst

The European Union's new move against China : countervailing Chinese outward foreign direct investment

Nové opatření Evropské unie vůči Číně : odvěta za čínské přímé zahraniční investice

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 9, p. 413-422

Evropská unie přijala v posledních letech nový přístup vůči čínským zahraničním investicím podporovaným ze strany čínské vlády a na dané investice reaguje odvetnými cly. Konkrétním příkladem jsou cla na

dovoz čínských skelných vláken. Dle autorů je však nová evropská praxe nadměrně kreativní (i ve srovnání mj. se Spojenými státy) a protiopatření porušují právo Světové obchodní organizace. Sama Evropská unie přitom své firmy na zahraničních trzích finančně podporuje. - Poznámky. -- Tématu odvetných opatření EU vůči čínským zahraničním investicím se týká i čl. na s. 423-434.

Turning inward Obracení dovnitř

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9219, p. 64

Od 90. let až do r. 2008 probíhala ve světě tzv. éra hyperglobalizace. Hospodářský růst rozvojových zemí prudce rostl a diskutovalo se o tom, kdy mohou rozvojové země dohnat ty rozvinuté. V posledních letech nicméně zahraniční obchod klesá a státy oprašují myšlenku tzv. "industrializace směřující k náhradě dovozu" (import-substituting industrialisation, ISI). Tato strategie spočívá v náhradě dovozu domácí průmyslovou výrobou a ve snaze o soběstačnost. Autor v příspěvku popisuje tuto teorii a její vlastnosti a vyjadřuje se ke vhodnosti její aplikace v různých typech ekonomik.

Michael Moritz, Veronika Hecht, Patricia Noska, Johannes Schäffler

Types of FDI and determinants of affiliate size : the classification makes the difference Typy přímých zahraničních investic a determinanty velikosti pobočky : rozdíl je v klasifikaci

Finance a úvěr, Vol. 70, (2020) No. 4, p. 312-331

Příspěvek se zaměřuje na diferenciaci typů přímých zahraničních investic (PZI), které dělí na vertikální a horizontální přímé investice. Horizontální PZI vytlačují domácí produkci nebo nahrazují dovoz. Naopak cílem vertikálních PZI je nákladově optimalizovat jednotlivé fáze výrobního procesu. Na příkladu německých nadnárodních společností a jejich přidružených subjektů v České republice autoři zkoumají motivaci německých firem investovat do projektů v zahraničí, přičemž docházejí k závěru, že jejich hlavním motivem jsou horizontální PZI.

Podnik a podnikání

Klára Baková, Svatopluk Kapounek

Asymmetric effects of firm investment determinants : evidence from post-transformation economies Asymetrické účinky determinant podnikových investic : svědectví z posttransformačních ekonomik

Finance a úvěr, Vol. 70, (2020) No. 4, p. 373-384

Článek zkoumá asymetrické účinky likvidity a ziskovosti na investiční chování veřejně obchodovatelných společností v post-transformačních ekonomikách (státy Visegrádské čtyřky). Mezi posttransformační ekonomiky autoři řadí státy, jejichž kapitálové trhy ještě nejsou zcela vyvinuté a veřejně obchodovatelné společnosti v nich čelí omezenému přístupu k externím zdrojům financování. Vedení firmem tak využívá volné peněžní toky ke zvýšení investičních aktivit. Dále došli autoři k poznání, že pokles likvidity nemá vliv na investiční rozhodovací procesy ve firmách.

Pieter-Jan Wouters

Corporate mobility: Belgium as a gate to the European Union Mobilita obchodních společností: Belgie je branou do Evropské unie

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 9, p. 412-417

V příspěvku je představena reforma belgického obchodního práva z r. 2019. V jejím rámci došlo ke změně principu určujícího příslušnost obchodní společnosti k státu (odklon od teorie reálného sídla k teorii statutárního sídla) a tato změna podpořila příležitost pro mobilitu obchodních společností. Autor přibližuje nový proces přeshraniční přeměny společností přicházejících ze třetích zemí do Belgie a jeho důsledky pro daňové právo. Následně na praktickém příkladu dokládá, jak se v návaznosti na změnu právní úpravy může z Belgie stát vstupní místo do Evropské unie udržující kontinuitu právnícké osoby bez nutnosti její likvidace. - Poznámky.

Hudson Lockett, Ryan McMorrow

Chinese fintech group Ant to raise more than \$34bn in record listing

Čínská fintechová skupina Ant byla při kótování na burze ohodnocena na 34 miliard dolarů

Financial Times, Vol. 2020, No. 40541 (27.10.2020), p. 1

Ant Group, fintechová společnost zakladatele internetového obchodu Alibaba Jacka Ma, byla při kótování ohodnocena na 34 miliard dolarů. Plánováno je uvolnění 11% podílů firmy v hodnotě 3,34 miliardy dolarů.

Jáchym Lukeš

Řádné ekonomické důvody realizace fúzí z pohledu daňového práva a ekonomie [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 15 (2020), č. 2, s. 27-42

Autor v článku analyzuje pojem "řádné ekonomické důvody fúze", který je obsažen v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Vysvětlen je původ a smysl pojmu a jeho relevance v daňové praxi. Konkrétně se autor zabývá vertikální a horizontální fúzí na oligopolním trhu z pohledu mikroekonomie (za jakých podmínek mohou být dané fúze ekonomicky výhodné pro zúčastněné společnosti) a následně se věnuje implementaci pojmu "řádné ekonomické důvody" z práva EU do české legislativy (zákon č. 586/1992 Sb. a jeho novela č. 80/2019). Představen je také judikát Soudního dvora EU 5 C-126/10 "Foggia", který se týkal fúze portugalské společnosti Foggia a jejích dceřiných společností. Text je doplněn modelovým příkladem fúze dvou spřízněných společností, při které dochází k převodu vyměřené daňově uznatelné ztráty. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/11/Cesky_financi_a_ucetni_casopis_2_2020_str_27-42.pdf

Ulrich Prinz

Steuerbilanzierung eines negativen Kaufpreises beim Unternehmenserwerb

Daňové účetnictví záporné kupní ceny při nabytí podniku

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 41, S. 2145-2148

V minulosti se daňová judikatura musela zabývat otázkou tzv. záporných kupních cen při nabývání podniku jen sporadicky. Jedná se o zvláštní fenomén, který může nastat v případě, kdy společnost nemá plně zaúčtované všechny položky, jež v budoucnu pravděpodobně přinesou určitou finanční zátěž, a v dalších obdobích tak mohou být očekávány nevyhnutelné ztráty z minulosti. V takových situacích je prodejce připraven k prodeji takzvaně pod vlastním kapitálem. Autor se v článku zabývá otázkami spojenými s daňovou rozvahou při akvizici společnosti při existenci záporné kupní ceny a vyvíjí řešení založená na vlastním teoretickém modelu. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Jan Hanousek, Jr., Jan Hanousek

Známý versus neznámý vlastník : vazby mezi transparentním vlastnictvím a firemním rozhodováním

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 5, s. 515-533

Novou oblastí transparentnosti soukromých firem je otázka vlastnictví, zejména veřejné dostupnosti informací o vlastnických strukturách dané společnosti. Autoři v té souvislosti testují vliv netransparentní vlastnické struktury na klíčové firemní charakteristiky, konkrétně investice, zisk a kapitálovou strukturu (úroveň zadlužení). Používají velký vzorek soukromých podniků čtyř zemí střední Evropy (vzorek 111 tisíc firem v období let 2001-2015), na tomto datovém vzorku zemí V4 definují dvě hlavní úrovně možné netransparentnosti vlastnické struktury. Dále autoři popisují algoritmus identifikace firemní struktury a anonymního vlastníka. Návazně provádějí empirické odhady, zjišťují tranzitorní a permanentní efekty, včetně výpočtu marginálních efektů obou měř netransparentnosti. V závěru představují a komentují svá zjištění. - Poznámky.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Gabriela Pikorová

Aplikace pravidel koordinace sociálního zabezpečení v době opatření proti šíření onemocnění covid-19

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 3, s. 25-28

Článek poskytuje základní informace o fungování koordinačních pravidel systému sociálního zabezpečení v době epidemiologických opatření, zejména pokud jde o spolupráci mezi institucemi a klienty a v oblasti pravidel pro určování státu pojištění. Autorka popisuje některé specifické problémy, které se v rámci koordinace při pandemii projeví, zejména u specifické skupiny přeshraničních

pracovníků v rámci EU. Upozorňuje mimo jiné na rozdíly v systémech zabezpečení osob v nařízení karanténě mezi státem zaměstnání a státem bydliště a na obtíže při dokládání rozhodných skutečností při žádosti o dávky v nezaměstnanosti. - Poznámky.

Michal Vyskočil

Scenario analysis approach for operational risk in insurance companies

Analýza scénářů operačního rizika v pojišťovnách

Acta VŠFS, Vol. 14, (2020) No. 2, p. 153-165

Autor v článku vyvíjí model pro výpočet operačního rizika dle požadavků nařízení Solventnost II. Výhodou předloženého modelu je výpočet založený na pouhých třech parametrech. Parametry dále nevycházejí z historických dat, ale odrážejí očekávaný budoucí vývoj. Při výpočtech byla využita data z malé pojišťovny ze střední a východní Evropy. Plný text dostupný z: <https://www.vsfs.cz/?id=3004-archiv-archive>

Vít Holubec

Závazný účinek potvrzení A1 v judikatuře Soudního dvora Evropské unie

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 3, s. 29-34

Unijní koordinace sociálního zabezpečení je postavena na zásadě pojištění v jediné členské zemi, tedy placení odvodů na sociální pojištění pouze podle právních předpisů tzv. příslušného státu. Pro osvědčení, ve kterém členském státě je osoba pojištěna, se používá přenositelný dokument A1 (potvrzení o příslušnosti k právním předpisům sociálního zabezpečení). Toto potvrzení jednak deklaruje, že jeho držitel podléhá pojištění státu, který jej vystavil, zároveň však i brání institucím všech ostatních unijních zemí, aby držitele podrobily povinnosti místních sociálních odvodů. Jde o tzv. závazný účinek potvrzení A1. Autor upozorňuje na možné výkladové i aplikační spory ohledně určení státu pojištění a podrobněji představuje judikáty týkající se doktríny závazného účinku potvrzení A1 i možné obrany státu proti této závaznosti. Přibližuje také přelomové rozhodnutí o průlomu do závazného účinku v případě podvodu (ve věci Altun, C-359/16). - Poznámky. -- Více k tematice A1 certifikátu na s. 35-37.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Pojistný obzor : časopis českého pojišťovníctví

Sv. 97, (2020) č. 3

Martin Diviš: Pojišťovny jsou klientům blíží než dříve - rozhovor s předsedou ČAP (s. 4-6); Je promlčení fér? - pojistné smlouvy na IŽP (s. 7-11); Rozhodování o nemajetkové újmě v adhezním řízení a doporučení pro pojistitele (s. 12-15); Tak jde čas s GDPR (s. 16-19); Hodnocení vývoje pojistného trhu v roce 2019 (s. 21-25); Letecká rizika a provozní rozhodování v souvislosti s COVID-19 (s. 32-33); Prevence povodní je stále aktuální (s. 34-37) a související příspěvek na s. 38-42.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Thomas Tardiveau

Private housing construction and renovation in France [elektronický zdroj]

Výstavba a rekonstrukce nemovitostí určených k bydlení ve Francii

Tresor-economics, No. 261 (2020), p. 1-12

Zhodnocení trendů na francouzském trhu s nemovitostmi určenými k bydlení včetně počtu nemovitostí, vývoje cen, výstavby a trendů v oblasti rekonstrukcí. Analýza se vztahuje k situaci před pandemií. Určen je také vliv bytové politiky na situaci na trhu. Nemovitosti jsou rozděleny do čtyř kategorií (oblasti s nadměrnou poptávkou, oblasti s nadměrnou nabídkou, turistické oblasti, oblasti, kde je situace stabilní). Ve všech zkoumaných oblastech dochází z různých příčin k poklesu obsazenosti rezidenčních nemovitostí. - Poznámky. -- Text je dostupný i ve francouzském jazyce. Plný text dostupný z: <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Articles/tags/Tresor-Economics>

Úbytek turistů lokálně zlevnil byty, pokles sazeb hypoték zlepšuje dostupnost bydlení

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 9, s. 30-32

Průměrná cena bytů na celorepublikové úrovni v srpnu 2020 stagnovala, v meziročním srovnání však ceny bytů i nadále rostou. Cenové ochlazení nepřinesla ani pandemie koronaviru, po mírné březnové korekci ve většině regionů ČR ceny bytů dál rostou (s výjimkou Karlovarského kraje a Prahy). Článek identifikuje faktory tohoto vývoje a zdůrazňuje, že míra finanční dostupnosti se mírně zlepšuje v důsledku poklesu úrokových sazeb hypoték. Infografika zobrazuje průměrnou cenu bytů v krajích ČR a Index dostupnosti bydlení v srpnu 2020.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Rober Bezečný

Daňové souvislosti poskytování náhrad zaměstnancem vynaložených nákladů v souvislosti s výkonem práce z domova v době pandemie covid-19

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 3, s. 23-24

Autor se věnuje praktickým situacím, ke kterým dochází v souvislosti s hromadnými přesuny zaměstnanců do „domácích kanceláří“ nařízenými buď na základě hygienických opatření nebo na základě preventivního rozhodnutí zaměstnavatele, zejména pak daňovým dopadům těchto situací do zdanění na straně zaměstnanců. Přibližuje právní rámec poskytování náhrad za náklady přenášené na zaměstnance při výkonu jejich práce z domova a rozebírá několik situací poskytování náhrad a jejich daňových dopadů (poskytnutí vybavení domácí kanceláře, jednorázový peněžní příspěvek na vybavení domácí kanceláře, paušální náhrada nákladů spojených s prací z domova, příspěvek na zvýšené náklady na připojení k internetu, čisticí a dezinfekční prostředky). - Poznámky.

Eva Lajtkepová

Distribution of wages in the regions of the Czech Republic**Distribuce mezd v krajích České republiky**

Acta VŠFS, Vol. 14, (2020) No. 2, p. 123-136

Autorka v článku prostřednictvím matematicko-statistických metod analyzuje růst mezd v krajích ČR v letech 2011-2018. Ve všech krajích mzdy rostly, vývoj však nebyl rovnoměrný (nejvíce se zvyšovaly nejnižší mzdy, nejméně naopak mzdy nejvyšší). Kraje byly dále rozděleny do čtyř skupin, ve kterých byla zkoumána výše HDP/obyvatele, míra nezaměstnanosti a vzdělanostní úroveň. Plný text dostupný z: <https://www.vsfs.cz/?id=3004-archiv-archiv>

Pavel Kaczor

Dopady nástupu koronavirové krize na trh práce v ČR

Fórum sociální politiky, Sv. 14, (2020) č. 5, s. 2-8

Článek zkoumá dopady koronavirové krize na trh práce v České republice, a to konkrétně v období mezi únorem až červencem r. 2020, přičemž je kladen důraz na definování regionálních rozdílů. Aktuální situace je dle autora unikátní v tom, že hospodářská recese a související nárůst v míře nezaměstnanosti nebyly způsobeny tradičními ekonomickými startéry, nýbrž celosvětovou pandemií. Přestože se situace z již zmíněných důvodů liší, autor srovnává dopady současné krize na trh práce s těmi, které nastaly v souvislosti s ekonomickou krizí z r. 2008. Zaměřuje se také na regionální rozdíly v rámci ČR. Srovnávat obě krize je podle autora velmi obtížné, liší se již v samotném startéru a v následném náběhu evidovaných nezaměstnaných. Zatímco v ro. 2020 došlo ke skokovému nárůstu nezaměstnaných, v r. 2008 docházelo spíše k pozvolnému růstu.

Katharine G. Abraham and Melissa S. Kearney

Explaining the decline in the US employment-to-population ratio : a review of the evidence**Vysvětlení poklesu míry zaměstnanosti v USA : shrnutí poznatků**

The Journal of economic literature, Vol. 58, (2020) No. 3, p. 585-643

Autorky v článku zkoumají vývoj zaměstnanosti v letech 1999-2018 v USA a snaží se najít příčiny poklesu zaměstnanosti (tj. poklesu podílu zaměstnaných osob na celkové populaci). Analyzovány byly závěry různých studií na toto téma a zkoumány faktory na straně nabídky práce i poptávky po práci. Jednou z příčin je stárnutí populace, dále i pokles zaměstnanosti mezi mladými lidmi. Na straně

poptávky jsou příčinami mj. robotizace a přesun výroby do Asie. Význam faktorů na straně nabídky oproti faktorům na straně poptávky nebyl tolik výrazný. - Poznámky.

Nathalie Kibler, Wolfgang Wittek

**Haftungsrisiken für Arbeitgeber bei Infektionen von Mitarbeitern mit dem Virus SARS-CoV-2
Rizika spojená s odpovědností zaměstnavatele za onemocnění spolupracovníků virem SARS-CoV-2**

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 43, S. 2296-2301

Vyjádření Německé zákonné úrazové pojišťovny (DGUV) o tom, že onemocnění virem covid-19 může být klasifikováno jako pracovní úraz, způsobilo všeobecný rozruch a rozpoutalo veřejnou debatu. Pojišťovna posléze svůj závěr revidovala, nicméně v praxi stále ještě existuje možnost, že zaměstnavatelé budou nést odpovědnost v případě, že dojde k nákaze podřízených či spolupracovníků na pracovišti. Autoři se zamýšlejí nad otázkou, zda a případně kdy, by měl být zaměstnavatel povinen ručit, a jaké dopady by tato skutečnost měla v praxi. Docházejí k závěru, že zaměstnavatel by měl být odpovědný pouze v případě, kdy lze spolehlivě prokázat, že k nákaze došlo na pracovišti. Zároveň však dodávají, že dle jejich názoru by se tento postup měl považovat za zcela výjimečný. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M12.

Camilla Flocke, Kristin Rau

Sie haben Besseres verdient

Zasloužíte si lepší plat

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 38, S. 16-23

Pandemie koronaviru donutila mnohé pracovníky orientovat se na nové profesní oblasti. Zpráva časopisu WirtschaftsWoche o platech ukazuje, kolik peněz, v jakých oborech a na kterých pozicích si lze v Německu vydělat.

By Marta Lachowska, Alexandre Mas, and Stephen A. Woodbury

Sources of displaced workers' long-term earnings losses

Příčiny dlouhodobých ztrát příjmů propuštěných pracovníků

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 10, p. 3231-3266

Autoři analyzují příčiny dlouhodobých dopadů tzv. Velké recese na propuštěné zaměstnance v USA. Na datech ze státu Washington je zjištěno, že k dlouhodobému výpadku příjmů došlo zejména vlivem poklesu hodinové mzdové sazby v době propuštění. Identifikovány jsou však i další faktory. - Poznámky.

Greg, Howard

The migration accelerator : labor mobility, housing, and demand

Akcelérátor domácí migrace : mobilita pracovní síly, bydlení a poptávka

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 12, (2020) No. 4, p. 147-179

Klasické modely se domnívají, že domácí migrace pomáhá zmírnit poptávkové šoky na místních pracovních trzích. Závěry mnohých studií opírajících se o Mundellův model optimální měnové oblasti upozorňují na skutečnost, že vysoká míra pracovní mobility v USA vytváří vhodnější podmínky pro existenci měnové unie, např. v porovnání s eurozónou. Autor ovšem upozorňuje na to, že zmíněné studie neberou v potaz některé důležité faktory, jako např. situaci na trhu s bydlením, které mohou předkládané závěry do velké míry ovlivnit. Autor dává do souvislosti migraci a boom na trhu s bydlením, přičemž zkoumá vliv obou faktorů na celkovou zaměstnanost v USA. Z provedené analýzy vyplývá, že domácí migrace způsobuje citelný pokles v míře nezaměstnanosti, jež lze přičítat nárůstu výstavby a aktivitám ve stavebnictví a zároveň rostoucím cenám bydlení. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 68, (2020) č. 11

Proces zavádění home office jako část komplexní flexibilní kultury (s. 10-14); Společenství vlastníků a zdravotní pojištění (s. 15-18); Posuzování agentur práce prostřednictvím závazného stanoviska ministerstva vnitra (s. 23-27); Nelegální práce - rozsudek NSS sp. zn. 7 Ads 553/2018 z února 2020 (s. 28-33);

Novely zákona o zaměstnanosti a zákona o inspekci práce přijaté v souvislosti s novelou zákoníku práce (s. 34-36); Pracovní výkon zaměstnanců a faktory, které ho ovlivňují (s. 41-46); Mzdy v ČR a u našich sousedů - porovnání průměrné a minimální mzdy a jejího zdanění (s. 47-48).

Práce a mzda

Sv. 68, (2020) č. 12

Dovolená od 1.1.2021 aneb (skoro) všechno je jinak (s. 11-18); Nové parametry důchodového pojištění pro rok 2021 a zvýšení důchodů v roce 2021 (s. 19-21); Parametry sociálního pojištění pro rok 2021 (s. 22-28); Výše záloh OSVČ ve zdravotním pojištění v roce 2021 (s. 29-31); Výpověď z pracovního poměru pro nadbytečnost zaměstnance - judikát 21 Cdo 2441/2020 (s. 44-46).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 16, (2021) č. 2

Konec roku ve mzdové účtárně (s. 3-6); Ošetřovné - nová úprava - zákon č. 438/2020 Sb. (s. 7-11); Zvýšení "rozhodné částky" a další změny ve zdravotním pojištění od 1. ledna 2021 (s. 12-14); Změny v zákoně o zaměstnanosti (s. 15-17); Transfer podniků a ZP po novele (s. 18-22); Dočasná pracovní neschopnost a délka trvání výpovědní doby (s. 29-32); Poskytnutí motorového vozidla zaměstnanci (2.) (s. 33-36); Podnikající zaměstnanec a odpočet daňové ztráty za rok 2020 (s. 37-40); Dar jako nezdanitelná část základu daně z příjmů (2.) (s. 41-44); Změny parametrů nemocenského pojištění zaměstnanců pro rok 2021 (s. 45-47); Účetní závěrka vybraných účetních jednotek (s. 58-61); Vyhláška o FKSP - novela (s. 62-65); Trestné činy ve zdravotnictví (1.) (s. 66-68); Personální audit v podniku (s. 71-73).

Právo

Čentěš Jozef, Andrej Beleš, Jana Čipková

Kategorizácia škôd spôsobených trestným činom. (II. časť)

Časopis pro právní vědu a praxi = Legal studies and practice journal, Sv. 28, (2020) č. 3, s. 373-400
Příspěvek představuje pokračování výzkumu o kategorizaci škod způsobených trestným činem a jejich komparace mezi ČR a SR. Autoři se vrací k porovnání zákonem stanovené výše škod, jejich použití a vlivu na výši hrozící trestní sazby. Reagují na novelu trestního zákona ČR přijatou v r. 2020, která navýšila hranici škod o dvojnásobek u všech pěti kategorií, a to zejména kvůli růstu míry inflace a růstu minimální mzdy. Kromě České republiky autoři nahlíží do právních úprav kategorizace škod v sousedních státech, konkrétně v Polsku, Maďarsku a na Ukrajině a srovnávají tamní úpravu s českou a slovenskou. Tabulka ukazuje průměrnou škodu způsobenou hospodářskou a majetkovou kriminalitou za posledních 10 let v ČR. - Poznámky.

Karel Marek, Martin Janků

New in the Czech Civil Code : rules on family enterprise

Novinka v českém občanském zákoníku : pravidla pro rodinné podnikání

Acta VŠFS, Vol. 14, (2020) No. 2, p. 137-152

Autoři představují klíčová ustanovení nového občanského zákoníku (NOZ), který nově zavedl do českého práva institut rodinného podniku. Diskutovány jsou také slabiny právní úpravy. Konkrétně se autoři zabývají mj.: definicí rodinného podniku, rodinnými příslušníky zapojenými do podnikání s ohledem na definici "stupně příbuzenství" v NOZ, vlastnictvím rodinného podniku, formami vlastnictví a dalšími tématy (založení rodinného podniku, zánikem účasti na provozu rodinného závodu, aj.). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.vsfs.cz/?id=3004-archiv-archive>

Kateřina Staňková, Anežka Selingerová

Nezáonné rozhodnutí vs. nezáonný zásah

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 10, s. 44-48

Bliže k problematice ochrany osob před nezáonnými zásahy, nečinností a nezáonným rozhodnutím veřejné správy. Autorky popisují rozdíl mezi institutem nezáonného rozhodnutí a nezáonného zásahu, jejichž správné pochopení je základním předpokladem úspěšného uplatnění práv před správními soudy. Upřesňují, co patří do rozhodovací pravomoci správních soudů, přibližují ochranu před nezáonným rozhodnutím a žalobu proti rozhodnutí. Poté se věnují řízení o ochraně před nezáonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, zásahovým žalobám a vymezení

toho, co je zásahem veřejné správy. Dovozejí, že ani správní řád či soudní řád správní neposkytují dostatečné vodítko, který akt orgánu veřejné správy je rozhodnutím, a který zásahem, popřípadě nečinností. Definovat zřetelnější hranice mezi těmito instituty je úkolem správního soudnictví. - Poznámky.

Petr Bezouška

O vlastníkovi hypotéce (včetně základního výkladu § 1380 ObčZ)

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 19, s. 671-674

Bližší pohled na vlastníkovo zástavní právo a na právní úpravu vlastníkovi hypotéky bez zajištěné pohledávky a se zajištěnou pohledávkou v ČR dle nového občanského zákoníku (§ 1380). Více k připuštění existence vlastníkovi hypotéky se zajištěnou pohledávkou, uspokojení z vlastníkovi hypotéky se zajištěnou pohledávkou a k uvolnění hypotéce - vlastníkovi hypotéce bez zajištěné pohledávky. Autor také rozebírá oprávnění vlastníka disponovat s pořadím zástavního práva a spojení jiného zástavního práva s uvolněným pořadím. Zvažuje též možnost částečného uvolnění pořadí zástavního práva a rozsah dispozičního oprávnění vlastníka. - Poznámky.

Martin Lukáš, Jiří Kvaček

Ocenění minoritního podílu při vytěsnění akcionářů

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 10, s. 50-54

Nucený přechod účastnických cenných papírů, zjednodušeně nazývaný jako proces vytěsnění, je organizačně i právně náročný proces. Příspěvek se zaměřuje na objasnění některých právních otázek, které se vážou k problematice oceňování účastnických cenných papírů pro účely vytěsnění minoritních akcionářů. Autoři zdůrazňují, že hodnota akcie zjištěná znalcem a výše přiměřeného protiplnění jsou dva rozdílné instituty, hodnota akcie představuje spodní hranici pro výši přiměřeného protiplnění. Popisují závěry judikatury Nejvyššího soudu v relevantních případech a pozici Ústavního soudu u aplikovatelnosti diskontů, poté rozebírají problematiku přírážky za nízkou tržní kapitalizaci. - Poznámky.

Gabriela Capristano Cardoso

Tax crime as predicate offences under the EU sixth Anti-money laundering directive (2018/1673)

Daňový trestný čin jako predikativní delikt na základě šesté směrnice proti praní peněz (2018/1673)

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 9, p. 394-402

Příspěvek analyzuje daňové trestné činy jako predikativní delikty s ohledem na vývoj v oblasti praní špinavých peněz, zejména v souvislosti s šestou evropskou směrnicí proti praní peněz (2018/1673/EU). Směrnice se zaměřuje na boj proti praní peněz zavedením minimálních pravidel v trestním právu jednotlivých členských států, ty by směrnicí měly transponovat do svého právního řádu do 3.12.2020. Autorka rozebírá zahrnutí daňových trestných činů jako predikativních deliktů do zkoumané oblasti, dále shrnuje odlišnosti mezi čtvrtou a šestou směrnicí proti praní peněz a věnuje se také efektivitě boje proti praní peněz a proti daňovým únikům v EU. - Poznámky.

Davide Rovetta & Agnieszka Smiatacz

The German Federal Constitutional Court's judgement on the PSPP: what happened to the EU law supremacy? : implications of the judgement for the trade and customs policy of the European Union

Rozsudek německého Spolkového ústavního soudu v otázce Programu nákupu aktiv veřejného sektoru na sekundárních trzích: co se stalo s nadřazeností práva Evropské unie? : dopady rozsudku na obchodní a celní politiku EU

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 9, p. 435-444

Německý Spolkový ústavní soud v květnu 2020 rozhodl, že tzv. Program nákupu aktiv veřejného sektoru (Public Sector Purchasing Programme, PSPP) Evropské centrální banky je v rozporu s německou ústavou. Autoři v článku krátce popisují PSPP a rozsudek soudu, dále však případ hodnotí z hlediska kompetence různých soudů a zabývají se tím, jaké právo má přednost v jakých případech. Následně jsou nastíněny možné důsledky rozsudku v oblasti obchodní a celní politiky EU. - Poznámky.

Michal Malaník, Klára Malaníková

Vacatio legis - nenápadná změna tuzemského folklóru

Časopis pro právní vědu a praxi = Legal studies and practice journal, Sv. 28, (2020) č. 3, s. 415-428

Text pojednává o operativní právní normě stanovující obecnou legisvakanciální dobu mezi platností a účinností právních předpisů a upozorňuje na novelu relevantního právního předpisu upravující koncepci, která byla dlouhá desetiletí neměnná. Od 31.12.2019 již tato doba nečinní patnáct dní, ale její délka se bude odvíjet od data publikace předpisu jiným způsobem. Autoři přibližují způsob provedení změny koncepce obecné legisvakanciální doby a vhodnost této změny. Novela č. 277/2019 Sb. měla přispět k zajištění vyšší míry přehlednosti tuzemského právního řádu, avšak kromě toho v současnosti vyvolává spíše více nesrovnalostí a právním laikům ztížila zjišťování, od kterého data je daný předpis účinný. - Poznámky.

Martin Drtina

Vyhlásit osobní bankrot je snazší, zájem o něj zaostává za očekáváním

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 10, s. 16-17

Článek stručně představuje pravidla pro oddlužení fyzických osob v ČR, která platí od poloviny r. 2019, a pro osoby s vícečetnými exekucemi představují cestu, jak se dostat z exekuční pasti. Přibližuje využití institutu osobního bankrotu za r. 2019 a počátek r. 2020 a dokládá, že se podařilo zvrátit setrvalé klesající trend žádostí o osobní bankrot. Zmiňuje také další statistické trendy týkající se insolvenčních návrhů v ČR a zvažuje důvody, proč se zájem o oddlužení nezvedl výrazněji. Je zdůrazněno, že průměrná míra výtěžnosti insolvencí klesá, po zavedení nových pravidel pro širší okruh úpadců se průměrná míra uspokojení nároků posunula na 40 až 45 %. -- Viz také infografika k exekucím a insolvenčním řízením na s. 12-13. -- Více viz Právní rádce č. 11/2020, s. 24-29.

Eti Best Herbert and Fasilat Abimbola Olalere

What is economic globalization without trans-boundary migration?

Čím je ekonomická globalizace bez přeshraniční migrace?

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 10, p. 493-503

Autoři se zabývají problematikou migrace v souvislosti s globalizací, tj. vlivem globalizace na migraci, dopadem migrace na dotčené státy a ukotvením migrace v mezinárodním právu (konkrétně v legislativě Světové obchodní organizace, EU, Africké unie, Hospodářského společenství západoafrických států a v NAFTA). Konstatují, že právní úprava přeshraniční migrace je v mezinárodních dokumentech poměrně slabá. Zejména rozvinuté státy kladou legální migraci překážky, čímž však pouze vzniká prostor pro migraci nelegální. - Poznámky.

Ivana Štenglová

Zajištění rovného zacházení s akcionáři ve stejném postavení podle zákona o obchodních korporacích a kodexů Corporate governance

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 20, s. 687-692

Zákon o obchodních korporacích ukládá akciovým společnostem zacházet se všemi akcionáři za stejných podmínek stejně. Článek se zabývá tím, jak zajišťují české právní předpisy rovné zacházení s akcionáři a do jaké míry odpovídá jejich úprava doporučením začleněným do OECD principů a navazujícího českého Kodexu správy a řízení společností 2018. Autorka přibližuje obecnou úpravu práva na rovné zacházení, podmínky nerovného zacházení i prostředky ochrany rovného zacházení (ochrana v zákoně č. 90/2012 Sb., ochrana pravidly o střetu zájmů, zákazem vrácení předmětu vkladu, ochrana při rozhodování o změnách ve společnosti zasahujících do práv akcionářů, ochrana zajišťovaná jinými právními předpisy). Poté rozebírá, jaké prostředky ochrany akcionářů před nerovným zacházením doporučují zmiňované kodexy corporate governance a jak je akceptuje české právo. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Nadine Schlömer-Laufen, Stefan Schneck

Data for mittelstand companies in Germany at the IfM Bonn

Data o německých podnicích střední třídy v Institutu pro výzkum malých a středních podniků v Bonnu

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 240, (2020) No. 6, p. 849-859

Autoři se zabývají podniky střední třídy, nikoli z hlediska velikosti, ale z hlediska vlastnictví, a představují databázi z dílny Institutu pro výzkum malých a středních podniků (Institut für Mittelstandsforschung, IfM), který se věnuje právě statistickým zkoumáním rozvoje těchto podniků. Rozsah výzkumné práce institutu je poměrně široký, v minulosti se zabýval například průzkumem aktivit v oblasti internacionalizace nebo zkoumáním podniků vedených migrantskými rodinami. - Poznámky.

Maxim Pinkovskiy, Xavier Sala-i-Martin

Shining a light on purchasing power parities

Posvítit si na parity kupní síly

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 12, (2020) No. 4, p. 71-108

Jedním z nejdůležitějších nástrojů pro měření cenových disparit mezi zeměmi je parita kupní síly (PPP), na níž je často navázán i výpočet očekávaného HDP. Autoři v článku upozorňují na možná rizika tohoto přístupu a nepřesnosti, které s ním mohou být spojeny. Tento způsob odhadu hospodářské výkonnosti ekonomik je dle provedeného výzkumu vhodnější v případě chudších zemí a ukazuje se jako efektivnější v porovnání s odhady HDP navázanými na měnové kurzy. Je však důležité brát v potaz poměrně velkou volatilitu PPP, která vyžaduje soustavné obnovování dat, aby mohlo být dosaženo relevantních výsledků. - Poznámky.

Wolfgang Keck, Anke Radenacker, Daniel Brüggmann, Michaela Kreyenfeld, Tatjana Mika

Statutory pension insurance accounts and divorce : a new scientific use file

Zákonné účty důchodového pojištění a rozvod : nové vědecké použití souboru dat

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 240, (2020) No. 6, p. 825-835

Autoři zkoumají rozvodovost v Německu, a to v rámci dat ze zákonných penzijních účtů. Tato data umožňují sledovat zaměstnanost mezi muži a ženami a jejich příjmy během rozvodu, a to v časovém rozmezí od r. 1992 do r. 2015. Na jejich základě lze také vypočítat průměrný věk při rozvodu, průměrnou délku manželství či počet potomků. Nicméně, ačkoli jsou data velice detailně zpracovaná, je nutno brát v potaz, že nepokrývají veškeré rozvody v Německu, ale pouze rozvody po více než třech letech společného soužití párů. - Poznámky.

Účetnictví

Christian Zwirner, Julia Busch, Felix Krauß

IDW-Hinweise zu den Auswirkungen der Ausbreitung des Coronavirus auf die Rechnungslegung

Upozornění Institutu auditorů k dopadům šíření koronaviru na účetnictví

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 24, S. 1241-1248

Koronavirová krize se neodráží pouze v každodenním životě, ale dopad má také na účetnictví, vykazování a audity společností. V reakci na současnou situaci vydal německý Institut auditorů (IDW) v březnu a dubnu 2020 stanovisko k této věci, v němž shrnul současný stav a definoval nejdůležitější sporné body. Článek se zabývá vybranými otázkami, na něž příslušná zpráva upozornila, mimo jiné otázkou tzv. kurzarbeitu a jeho dopady na účetnictví firem, dále pak podpůrnými opatřeními ze strany německé vlády apod. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Zdeněk Morávek

Účetní závěrka vybraných účetních jednotek

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 16, (2021) č. 2, s. 58-61

Příspěvek shrnuje problematiku účetní závěrky u vybraných účetních jednotek, které účtují v souladu s prováděcí vyhláškou č. 410/2009 Sb. Více k sestavování účetní závěrky v plném nebo zkráceném rozsahu, k otázce ověřování účetní závěrky auditorem a k základnímu závaznému vzoru rozvahy. Dále k výkazům přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu i k obsahu jednotlivých částí přílohy účetní závěrky. Krátce je zmíněn také výkaz PAP (pomocný analytický přehled) dle technické vyhlášky o účetních záznamech č. 383/2009 Sb.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 27, (2020) č. 7

Hledá se dokonalá kalkulace. Zn. spěchá! (s. 7-9); Rozpoznání a ocenění vnitropodnikových vztahů v manažerském účetnictví (s. 10-11); Přínosy Business Intelligence pro controlling a reporting (s. 12-14); Co je Data Science (s. 15-16); Využití metody ABC v kalkulaci environmentálních nákladů (s. 17-20); O výkonnosti organizací veřejného sektoru (s. 21-24); Průběh Zootu v době covidové: rozhovor s Lukášem Uhlem, CEO společnosti Zoot (s. 25-27).

Auditor

Sv. 27, (2020) č. 8

Úvod do problematiky XML (s. 6-12), Stručné představení XBRL - vykazování účetních dat (s. 13-15); Zavedení XBRL jurisdikce v ČR (s. 16-21); Technická řešení pro vykazování v XBRL (s. 22-24); ESEF – European Single Electronic Format (s. 25-28); Otevřené otázky ohledně auditu účetních závěrek sestavených v souladu s ESEF (s. 29-33).

Účetnictví

Sv. 2020, č. 11

Nemovitě věci - účetní a daňový pohled na vybrané problémy, komparace s IFRS (3. část - držení nemovitosti) (s. 2-15); Analytické účty v účtovém rozvrhu aneb analytiky pro správné sestavení výkazů (3. část) (s. 16-20); Sankce v účetnictví (s. 20-25); Stav schvalování IFRS 2020 (s. 29-31); Novela zákona o DPH účinná od 1.9.2020 - č. 343/2020 Sb. (s. 32-39); Aktuální judikatura - promlčecí doba u přestupků ze zákona o účetnictví (s. 40).

Účetnictví v praxi

Sv. 24, (2020) č. 11

Nový rok přinese změny v DPH u nájmu nemovitostí (s. 4-5); Dlouhodobý hmotný majetek v účetnictví podnikatelů (s. 6-8); Smluvní sankce při inventuře pohledávek a závazků (s. 9-15); Vybrané otázky k zajišťovacím příkazům (s. 16-20); BSC - metoda vyvážených ukazatelů - II. část (s. 21-27); Outsourcing účetnictví - ano či ne? (s. 28-31).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 18, (2020) č. 11

Ještě k odpovědnosti za činnost a hospodaření příspěvkové organizace územního samosprávného celku (s. 8-11); Hřiště, sportoviště a podobný majetek v účetnictví příspěvkových organizací (s. 12-17); Problematika řešená v rámci jednání Koordinačních výborů KDP a GFŘ dopadající na činnost územních samosprávných celků a jimi zřízených příspěvkových organizací - 2. část - plnění osvobozená od DPH (s. 18-21); Účetnictví společenství vlastníků jednotek - 8. část (s. 25-28); Legislativní novinky s komentářem: daňová novela přijatá v souvislosti s koronavirovou krizí - č. 299/2020 Sb. (s. 30-31).

Veřejná správa

Marcela Káňová

(Ne)podstatná změna smlouvy? Aneb co bychom v novele rádi viděli

Veřejné zakázky, Sv. 2020, č. 5, s. 38-39

Článek se zaměřuje na znění připravované novely zákona o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb., které na několika místech zasahuje do dikce § 222. Ten upravuje možnosti změn závazku ze smluv na veřejné zakázky, a tím velmi podstatně modifikuje smluvní volnost stran. Autorka formuluje svoje doporučení k možnému zpřesnění novely u změn ekonomické rovnováhy a podstatného rozšíření předmětu u smluv uzavřených na základě rámcové dohody s jedním dodavatelem. Dále přibližuje praktické problémy při stanovení původní hodnoty závazku související s hodnotou změny de minimis a zvažuje také možnost navýšení ceny v rámci změny de minimis bez protiplnění. K uvedeným výkladovým problémům nabízí doporučení vhodné právní úpravy formou připravované novely ZZVZ.

Adéla Havlová, Marek Jaroš

Koronavirus: prodlužování termínů plnění smluv jako řešení v první vlně : a jak s ním ve vlně druhé?

Veřejné zakázky, Sv. 2020, č. 5, s. 52-53

Aktuální téma možného prodlužování termínů plnění smluv na veřejné zakázky v souvislosti s koronavirovou pandemií v ČR. Příspěvek přibližuje některá stanoviska a doporučení vydaná dotčenými státními orgány v průběhu první vlny pandemie týkající se efektivního zákonného postupu v případě komplikací při plnění veřejných zakázek. Autoři upozorňují na složitost právního posouzení některých situací a blíže se zaměřují na problematiku nepředvídatelné změny okolností a nebezpečí změny okolností ve vztahu k přípustnosti využití § 222 odst. 6 ZZVZ v důsledku koronavirové pandemie. Řeší také přípustnost aplikace uvedeného paragrafu upravujícího změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku v průběhu druhé vlny pandemie s ohledem na zkušenosti a poučení zadavatelů z první vlny. - Poznámky.

Pavel Kopecký

Několik poznámek ke kolektivní dohodě podle zákona o státní službě

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 19, s. 655-663

Institut kolektivní dohody podle § 143 služebního zákona je považován za určitou dobu kolektivní smlouvy podle zákoníku práce. Autor zdůrazňuje, že kolektivní dohoda je ojedinělým soukromoprávním prvkem v jinak veřejnoprávním předpisu a věnuje se různým problematickým otázkám, které tato právní úprava vyvolává. Rozebírá povahu kolektivní dohody jako právního jednání, její strany, obsah a závaznost. S těmito poznatky o kolektivní dohodě částečně konfrontuje současnou praxi kolektivního vyjednávání v oblasti státní služby, která dle autorova názoru často neodpovídá zcela zákonné úpravě. Autor také uvádí, že za současné situace jsou možnosti kolektivního vyjednávání v oblasti státní služby oproti běžnému pracovnímu právu velmi omezené. - Poznámky.

Tomáš Grulich

Nestandardní způsoby změny závazků ze smluv na veřejné zakázky

Bulletin advokacie, Sv. 2020, č. 11, s. 44-48

Při plnění veřejné zakázky někdy vznikají situace, s nimiž zadavatel ani dodavatel při jejím zadání nepočítal, a které vedou k potřebě změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku. Nejedná-li se o zákonem zapovězenou podstatnou změnu, pak takovéto situace pravidelně vyústí v dohodu smluvních stran o změně závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku. V praxi však vznikají i situace, kdy je závazek ze smlouvy na veřejnou zakázku změněn fakticky v důsledku právní události či protiprávního stavu, které jsou nezávislé na vůli dodavatele. Diskusně laděný článek se věnuje některým z případů těchto nestandardních změn. - Poznámky.

Jan Surý

Typové změny termínu plnění po uzavření smlouvy optikou § 222 ZZVZ. (II. díl)

Veřejné zakázky, Sv. 2020, č. 5, s. 57-60

Autor se věnuje konkrétním typovým změnám termínu plnění závazku v zadavatelské praxi. V této části se zaměřuje na změny, které se posuzují výlučně optikou § 222 odst. 3 zákona o zadávání

veřejných zakázek (podstatné změny závazku ze smlouvy). Rozebírá změnu termínu plnění v důsledku změny rozsahu předmětu plnění a změny termínu plnění z důvodů na straně zadavatele i na straně dodavatele. Zdůrazňuje, že změny přijaté z důvodů ležících na straně dodavatele se posuzují přísněji než změny přijaté z důvodů ležících na straně zadavatele. Připojuje také zamyšlení nad smluvní pokutou stanovenou k zajištění termínu plnění a nad vlivem legitimní změny termínu plnění na aplikaci smluvní pokuty. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Egovernment : elektronizace veřejné správy

Sv. 2020, č. 2

Chystá se malý krok, který může znamenat významný skok v digitalizaci Česka - Bankovní identita (s. 7); Souhrnné informace eGovernmentu - Portál veřejné správy a Portál občana, novinky v Národním identitním prostoru, Katalog služeb, eGovernment Cloud (s. 9-13); Studio eGovernment 8.9.2020 (s. 16-23); Katalog služeb veřejné správy - na základě zákona o právu na digitální služby (s. 20-21); Otevřená data a otevřené formální normy (s. 30-33); Otevřená data: základní přehled právní úpravy - PSI (s. 36-37); Cloud pomáhá zmírnit omezení způsobené koronavirem (s. 38-39).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 26, (2020) č. 12

Sněmovna projednává stavební zákon (s. 9); Je daň z nemovitých věcí pro obce v naší zemi důležitá? (s. 15-16); V krizi radnice hledají nové finanční zdroje. Vhodnou volbou je leasing (s. 34); Vláda schválila přípravu první části kanálu Dunaj-Odra-Labe, protesty proti němu sílí (s. 36); Využijí města a obce Národní identitní autoritu, a jak? (s. 38-39); Obecní otevřená data v praxi. Jak je nejlépe publikovat a využít? (s. 40); Nahlížení do Centrálního registru oznámení je omezeno - judikát (s. 55); Je předložení nové referenční zakázky nepřijatelnou změnou nabídky? - právní poradna (s. 62).

Veřejná správa

Sv. 31, (2020) č. 11

Stárnutí populace bude velkou výzvou blízké budoucnosti - téma čísla (s. 2-3); Senioři a rodiny patří mezi skupiny, které musíme podporovat a hájit (s. 4-7); Jan Lorman: Nesmíme zbavit člověka schopnosti zvládat svůj stav (s. 8-9); V příštích deseti letech odejde do důchodu až třetina zaměstnanců veřejné správy (s. 10-11); Ilona Štorová: Změna postojů k věku je nezbytná - pracovní trh a age management (s. 12-15); Jídlolinka či SOS hodinky. V krizi pomáhají nápady i technika (s. 16-19); Izraelský gerontolog: Covid nám smazal iluzi - porušování lidských práv seniorů (s. 21-23); Dlouhodobá péče je přehlíženým sektorem na celém světě (s. 24-25); Institut pro veřejnou správu Praha online (s. 26-27); Příspěvek na přenesený výkon státní správy: v roce 2021 si polepší obce i kraje (s. 28-29); Zastupitelé budou moci hlasovat online (s. 30-31); V Prostějově je nejpřívětivější úřad obcí s rozšířenou působností (s. 34); Koronavirus jako důvod pro odpuštění nájemného či slevu z něj (s. 35); Abeceda ze zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků – akreditace, bezúhonnost (s. 36); Kulturní politika obce (s. 37).

Veřejné finance. Rozpočet

Joao Tovar Jalles

A new look into fiscal countercyclicality : expectation, shocks, and the business cycle

Nový pohled na fiskální proticykličnost : očekávání, šoky a hospodářský cyklus

FinanzArchiv, Vol. 76, (2020) No. 3, p. 240-265

Autoři analyzují na základě dat z 84 zemí z let 1984-2015 účinky stabilizátorů fiskální politiky. Cykličnost fiskální politiky je zkoumána v bodech, kdy dochází ke změně fáze hospodářského cyklu. Zohledněna jsou také očekávání a jsou odlišeny účinky poptávkových a nabídkových šoků. Zjištěna byla výrazná proticykličnost zejména během recesí v rozvinutých zemích. Proticykličnost významně ovlivňují automatické stabilizátory, přičemž stabilizační funkce fiskální politiky je největší během recese. Reakce rozpočtového schodku na poptávkový šok je oproti nabídkovým šokům silnější. - Poznámky.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Die Schulden-Pandemie

Dluhová pandemie

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 216 (6.11.2020), S. 46-52

Bližší pohled na vývoj státního dluhu v Německu, druhotně pak i ve srovnání s USA a Japonskem. Německo vlivem koronakrizy dosahuje státního dluhu ve výši 72 % HDP, s výhledem dosažení 80% hranice, především v důsledku podpůrných programů. Článek se dále věnuje dluhové situaci v EU, především Itálii, jejíž státní dluh před krizí činil 135 % HDP a může se dostat na 162 %, tedy do stavu, kdy Řecko vyhlásilo platební neschopnost. Dále se věnuje rizikům uvolněné peněžní politiky, zejména roli centrálních bank, a změně postojů ke státním investicím a daňové politice.

Moritz Koch, Hans-P. Siebenhaar

EU bleibt hart gegen Ungarn und Polen

EU zůstává tvrdá na Maďarsko a Polsko

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 224 (18.11.2020), S. 12

Bližší ke sporu Maďarska a Polska s EU. Obě země V4 vetovaly společný evropský rozpočet a metodiku distribuce bilionového záchranného balíčku. Přístup k finančním prostředkům je ze strany EU podmíněn zachováním principů právního státu a nezávislostí justice, vědy a akademické sféry v recipientském státu. Polsko a Maďarsko, které by dohromady mohly čerpat až 750 milionů eur, podmínku vetovaly jako vměšování se do vnitřních záležitostí. Postoj Evropské komise dle vyjádření jejich členů akcentuje dodržování základních společných hodnot, podmínky nejsou cílenými sankcemi.

Johannes Holler and Philip Schuster

Long-run fiscal consequences of refugee migration : the case of Austria

Dlouhodobé fiskální dopady uprchlické migrace : případ Rakouska

FinanzArchiv, Vol. 76, (2020) No. 3, p. 266-310

Autoři v článku zkoumají prostřednictvím OLG modelu dlouhodobé dopady přílivu uprchlíků v Rakousku jako v zemi se stárnoucí populací a štědrým sociálním zabezpečením. Utečenci se od původního obyvatelstva v Rakousku liší několika demografickými charakteristikami: věkem, vzděláním a produktivitou práce. Fiskální dopady jsou tak dvojí - kombinuje se příznivý demografický efekt (uprchlíci jsou obvykle mladší) s nepříznivými dopady na trh práce (nižší vzdělání a produktivita práce). V krátkém časovém horizontu jsou dopady uprchlické migrace na státní rozpočet negativní, později se však nepříznivé účinky zmírňují. - Poznámky.

James Shotter, Sam Fleming

Polish parliament backs PM on EU budget

Polský parlament podporuje premiéra ve věci unijního rozpočtu

Financial Times, Vol. 2020, No. 40562 (20.11.2020), p. 2

Polský parlament podpořil zamítavé stanovisko premiéra M. Morawieckého k unijnímu rozpočtu, včetně záchranných balíčků o objemu 1,8 bilionu eur. Přístup k financím ze záchranného fondu je podmíněn splněním podmínky právního státu, tématu, v němž je Polsko spolu s Maďarskem terčem kritiky a sankcí. Polsko návrh rozpočtu vetovalo s odvoláním na porušování jeho svobod.

Jonathan Wheatley

Rising tide of global debt drives fears of emerging markets crisis

Příliv globálních dluhů vyvolává obavy z krize rozvojových trhů

Financial Times, Vol. 2020, No. 40561 (19.11.2020), p. 1

Celosvětová úroveň zadlužení ve veřejném i soukromém sektoru vlivem koronavirové pandemie prudce stoupla. Podle analýzy Institute of International Finance dosáhne koncem r. 2020 celosvětové zadlužení výše 277 bilionů dolarů, tedy 365 % celosvětového HDP (oproti 320 % ke konci loňského roku). Skupina G20 spustila program pro 46 zemí nejvíce ohrožených vysokým zadlužením, který počítá s možností odkladu splátek a snaží se uvolnit další fondy prostřednictvím MMF. Růst dluhu od r. 2016 značně převyšuje víceméně konstantní globální HDP (dluh vzrostl o 52 bilionů USD).

Roll up, roll up and write down : sovereign debt**Restrukturalizuj a odepiš : státní dluh**

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9221, p. 65-66

Proces vyřešení dluhové krize zahrnuje obvykle tři kroky - vyjednávání s Mezinárodním měnovým fondem, během kterého se určí splátky a potřebné škrty, žádost o shovívavost u dalších států, kterým bankrotující země dluží, a vyjednávání se soukromými věřiteli. Mnohdy (v poslední době např. v případě Argentiny) se však nelze daným postupem z různých důvodů řídit. Někteří odborníci se nyní obávají vlny státních bankrotů u rozvojových zemí. Podaří se případnou novou vlnu zvládnout lépe než v 80. letech? Řada skutečností (mj. širší spektrum dluhů i věřitelů) situaci spíše ztěžuje. Přípravují se však nové nástroje a mezinárodní rámce, které by měly řešení státních bankrotů usnadnit.

The right kind of discipline : fiscal stimulus**Správný druh disciplíny : fiskální stimul**

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9222, p. 15-16

Shrnutí diskuzí, které se v různých státech i na úrovni EU vedou o nejvhodnější fiskální politice v době, kdy je vývoj ohledně pandemie COVID-19 stále nejistý. Dle článku je nyní nejrozumnější strategií vyčkat, jak se situace bude vyvíjet, a neukvapovat se s předčasným utahováním rozpočtové politiky. -- O rozpočtu Velké Británie viz s. 29-30.

Jiří Vopátek

Začínající dopady SARS-CoV-2 do veřejných financí ČR : makrofinanční analýza vybraných položek rozpočtové kapitoly MPSV v komparaci s rokem 2009

Fórum sociální politiky, Sv. 14, (2020) č. 5, s. 16-25

Zastavení hospodářství v reakci na vypuknutí epidemie nemoci covid-19 kromě jiného negativně dopadlo na veřejné finance. V současné době lze pozorovat výrazný propad příjmů a odstavení ekonomicky aktivního obyvatelstva, kdy je některým občanům ze zdravotních důvodů znemožněno vykonávat pracovní činnost. Článek zkoumá vliv pandemie na stav veřejných financí v ČR a pokouší se jej komparovat se situací v r. 2009, která však byla diametrálně odlišného charakteru a hlavní problém se nacházel ve finančním sektoru. Autor popisuje odlišnosti hypoteční a pandemické krize a jejich dopady na veřejné finance a státní rozpočet ČR. Podle MPSV je již nyní možné pozorovat výrazný propad příjmů v podobě pojistného na sociální zabezpečení, stejně jako příspěvků na státní politiku zaměstnanosti. -- Hodnocení makroekonomických opatření vlády v souvislosti s koronavirem viz s. 37-39.

Životní úroveň

Jiří Mertl

Pozitivní společenský dopad koronaviru ? : impuls k úvahám o solidaritě, empatii, důstojnosti a základním nepodmíněném příjmu

Fórum sociální politiky, Sv. 14, (2020) č. 5, s. 29-35

Autor se v eseji zamýšlí nad možností zavedení základního nepodmíněného příjmu (ZNP) a zastává názor, že současná koronavirová krize představuje příležitost pro rozsáhlé změny sociální politiky, jež by směřovala ke spravedlivější a férovější společnosti. Věnuje se rozsáhlým společenským dopadům pandemie a upozorňuje na křehkost a nestabilitu neoliberálního globálního kapitalismu, který považuje za neakceschopný. Ten podle autora vytváří podmínky pro vznik rozličných skupin ve společnosti, z nichž některé jsou vlivem ztráty zaměstnání a výpadku příjmů na straně poražených. V eseji je představen princip základního nepodmíněného příjmu, argumentace a legitimita jeho zavedení, přičemž názory jsou založené na východiscích z provedených sociálně vědních výzkumů. ZNP je následně aplikován na aktuální situaci reflektující dopady koronavirové krize. Dle autorova názoru není zavedení ZNP v ČR ani ekonomickým ani technologickým problémem, překážku představují zejména morální a kulturní předsudky.

Ostatní

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 64, (2020) č. 46

Nedostatečná digitalizace zdravotnictví komplikuje boj s koronavirem - téma čísla o digitální reformě českého zdravotnictví (s. 10-17); Covid není omluva pro rozvrat rozpočtu - rozhovor s ekonomem Mojmiřem Hamplem (s. 18-23); Světové ceny nemovitostí navzdory pandemii stále rostou (s. 30-31); Firmy v nesnázích otestuje systém včasné výstrahy: za několik týdnů si firmy ověří finanční stabilitu pomocí unikátního algoritmu. Vznikl na podnět EK při zavádění preventivní restrukturalizace (s. 38-40); Česko je v rozdílnosti mezd mezi muži a ženami stabilní - na evropském dně (s. 42-43).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 64, (2020) č. 47

Sekera v rozpočtu je ostřejší, než se může zdát - komentář (s. 8-9); Obří dohoda o volném obchodu je bez USA - Transpacifické partnerství, Regionální všeobecné ekonomické partnerství (s. 10); Stovky tisíc pracovníků pro české firmy mizí z trhu. Možná zbytečně: Česko stárne. Hrozí zahlcení důchodového systému. I zdatní lidé důchodového věku jdou do penze, přestože chtěli pracovat déle - téma čísla (s. 12-19); Šéf E.ON: věříme v zelenou energetiku - rozhovor s Martinem Záklasníkem (s. 20-25); Pojištění proti hackerům či poškození jména, takové jsou trendy v pojistkách obcí či církví (s. 36-37); Objev vakcíny proti koronaviru spustil velkou akciovou jízdu (s. 40-41); Zájem firem o odpočet nákladů na výzkum z daní opět roste: novela zákona, která loni stanovila nová pravidla pro daňové odpočty na výzkum a vývoj, firmám pomohla. Zastavila propad zájmu o státní podporu (s. 48-50); Růst mezd se zpomalil. Po dlouhé době trend začali diktovat zaměstnavatelé (s. 52-53).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 64, (2020) č. 48

V cestovním ruchu zanikne až 200 tisíc míst (s. 8); Český export hledá nový směr. Příležitosti leží mimo Evropu - téma čísla o zahraničním obchodu a obchodní bilanci ČR (s. 10-18); Střet mezi demokratickými a autoritářskými systémy se zostřuje - rozhovor s profesorem ekonomie Janem Švejnarem o amerických prezidentských volbách a zahraničních vztazích (s. 30-33); Paragrafy zatím nestíhají dohnat rychlý vývoj umělé inteligence - právní regulace AI (s. 40-41).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 64, (2020) č. 49

Burzy za časů krize lámou historické rekordy - téma čísla (s. 12-18); Ikea zápasí s on-line realitou - rozhovor s ředitelkou M. El Hilali (s. 20-25); Zkáza české námořní flotily začala před čtvrt stoletím - obchodní loďstvo České námořní plavby (s. 30-33); Banky jsou v krizi opatrné, developéři hledají nové zdroje peněz: koronavirová pandemie zvedá zájem o společné podnikání developerů s investory a fondy. Usnadňuje jim financování výstavby (s. 40-41); Produktivitu při práci z domova hlídají spíš manažeři než technologie (s. 42-43).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 64, (2020) č. 50

V elektromobilitě je Česko hodně pozadu (s. 10); Byznys nemá mít jen ekonomický cíl - rozhovor s Jannisem Samarasem, spolujednatelkou společnosti Kofola (s. 18-23); Stavební obry krize příliš nezasáhla. Řemeslníci zažívají rok výkyvů (s. 26-28); Škodu před krachem zachránila půjčka od Volkswagenu, je tomu právě 30 let - rozhovor s M. Grégrem o vstupu německého investora do automobilky Škoda v r. 1990 (s. 30-31); Obecní rozpočty narušují obyvatelé bez trvalého pobytu (s. 32-33); Daňové úřady zpřísňují kontroly vnitropodnikových cen: jen české úřady na daních v této oblasti doměřily šestkrát více peněz než před pěti lety. Takzvané převodní ceny více kontrolují i zahraniční berňáky (s. 38-39).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2020, č. 46

Proticovidové veřejné osvětlení: materiál hrdě nazvaný Národní plán obnovy připomíná shluk nesourodých opatření, jimiž chce vláda dohnat dlouhodobé resty (s. 10-15); Insolvenční řezba:

oddlužení má podle představ vlády trvat jen tři roky, dlužníci by nemuseli splatit ani třetinu závazků - návrh novely zákona o úpadku a způsobech jeho řešení (s. 18-21); Byrokratovo uvážení: ministerstvo vnitra chce několika zákony omezit právo na informace. Větší moc by získali úředníci (s. 24); Depresi střídá mánie: volatilní bitcoin začíná lákat i velmi konzervativní investory - ve spolupráci s Financial Times (s. 28-29); Transatlantická havárie: vzestup Donalda Trumpa i Andreje Babiše odstartovala finanční krize - esej (s. 36-38); Boty k nezaplacení: trh s obuví čeká navzdory pandemii další růst, vděčí za to změně životního stylu - makropohled M. Hrona (s. 39).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2020, č. 47

Testovací chaos - téma čísla o koronaviru (s. 10-15); Koho spasí Amos: nová vládní agentura má pomoci českým zbrojařům v zahraničních obchodech (s. 18-21); Bioproud na prodej: nový energetický zákon umožní další boom obnovitelných zdrojů u malovýrobců (s. 22-23); Konečná stanice Pandemie: veřejná doprava ve velkých městech kvůli koronaviru počítá ztráty. Část cestujících se už nemusí vrátit - ve spolupráci s Financial Times (s. 24-25); Evropské brzdy trumpismu: podmínit finanční transfery z Bruselu dodržováním principů demokratického právního státu je odvážné a správné - esej (s. 34-36).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2020, č. 48

Rovný a rovnější - komentář k problémům s čerpáním evropské dotace pro výstavbu nové linky na toastový chléb (s. 9); Zdroje jsou: Senát může zachránit Česko před předlužením veřejných financí - komentář (s. 9); Těch paradoxů už je příliš - rozhovor s Josefem Středulou z ČMKOS (s. 14-19); Češi a cihly: sázka na nekonečný růst cen nemovitostí se investorům nemusí vyplatit (s. 20-21); Antimonopolní fraška: netransparentní soutěž vynesla na post šéfa ÚOHS Petra Mlsnu. Jaké změny chystá? (s. 22-23); Černá labuť, bílé vrány: jak může firmám pomoci stát? A čeho se dnes podnikatelé nejvíce obávají? (s. 34-35).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 218 (11.11.2020)

Sněmovna upravila pravidla insolvenční - prodloužení ochranného moratoria u insolvenčních návrhů (s. 2); Inflace klesla v říjnu pod tři procenta (s. 3); Evropa se shodla na rozpočtu i na koronavirové pomoci (s. 3); Trest má stíhaná firma pocítit, nejde o to ji zlikvidovat - trestní odpovědnost právnických osob (s. 4); V Británii ztratilo práci 314 tisíc lidí (s. 11); Brusel viní Amazon, že zneužívá svoje postavení - antimonopolní úřad rozhoduje o tržišti Marketplace (s. 13).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 219 (12.11.2020)

Obavy opozice o budoucnost nezabraly, s podporou prezidenta prošel rozpočet do dalšího kola (s. 3) a související komentář na s. 10; Zákon má ukázat na skutečné majitele. Včetně Agrofertu - návrh nového zákona o evidenci skutečných majitelů (s. 4); Začíná souboj o zelené miliardy. Stát chce zvýhodnit velké hráče - modernizační fond v ČR a podpora obnovitelných zdrojů a zelené energie (s. 11); OPEC dál snížil výhled růstu poptávky po ropě (s. 13).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 221 (16.11.2020)

Začíná bitva o snížení daní i nový rozpočet na příští rok (s. 2); ČNB počítá i s poklesem HDP příští rok (s. 3); Úřady by měly ověřovat majitele žadatelů o dotace (s. 4); Evropský rozvod se blíží, unie s Británií urychlují jednání (s. 6); Aukci na síť 5G vyhráli nynější operátoři, čtvrtý nebude (s. 11) a související komentář na s. 10; Vláda si posvítí na rizikové investory ze zahraničí - návrh zákona o prověřování zahraničních investic (s. 12).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 224 (20.11.2020)

Ekonomové kritizují dopad zrušení superhrubé mzdy (s. 2) a komentář na s. 15; Zákon o skutečných majitelích dopadne na Agrofert (s. 5); Praha šetří. Nájem se zvednou, nové metro s otázkou (s. 6); Pandemii navzdory. Čeští a slovenští milionáři dále bohatli (s. 11-13); Cestovky řeší, jak přežít. Pomoc od státu jim nestačí (s. 16); Cena bitcoinu útočí na rekord díky nákupům fondů - investice do bitcoinu (s. 18); Firmy by měly více dbát na prevenci trestněprávních rizik v daních: ze strany finanční správy v poslední době narostl počet trestných oznámení (s. 19).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 227 (25.11.2020)**

Piráti protlačili daňovou změnu. Cílí na majitele firem - nový příjem pro rozpočet: až 2 miliardy - zdanění kapitálových příjmů nad 20 milionů korun ročně (s. 1) a související komentář na s. 12; V EU půjde podat kolektivní zákaznickou žalobu (s. 3); V Bidenově týmu povedou ženy finance i špiony (s. 6); Tvorba rozpočtu má pravidla, respektujme je - komentář člena Národní rozpočtové rady J. Pavla (s. 12); Velcí hráči se bojí, že nedostanou miliardy na solární elektrárny - financování modernizačních zelených projektů v ČR (s. 14); Bitcoin překročil hranici 19 tisíc dolarů (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 232 (2.12.2020)**

Prezidentův favorit Mlsna přebírá vedení ÚOHS (s. 2); Zeman se rozhodl vetovat daňový balíček (s. 3); Na Covid nájemné přišly žádosti za 2,3 miliardy (s. 3); Chránit nemocnice před hackery, či postavit kabiny pro sportovce? Za týden bude jasno, kam půjdou peníze z EU - mimořádné dotace z fondu React-EU (s. 5); Brabec před odpor Senátu protlačil odpadové zákony (s. 12); Data jsou pro trhy a ekonomiku novou ropou - analýza a poskytování dat pro finanční firmy (s. 14); Stát má i v krizi slušné příjmy z daní. Schodek bude nižší než schválených půl bilionu (s. 15); Trh s byty ožívá. Realitky hlásí rekordní výsledky: poptávku po bydlení pohání nízké úrokové sazby, dostupnější hypotéky i zrušená daň z nemovitosti (s. 17).

Hrot**Sv. 2020, č. 28**

Poučení z krizového vývoje: nula - selhání státu v komunikaci a analýze dat je evidentní. Návod měla přitom vláda už v květnu (s. 10-11); Kam nechodí stát, musí byznys - téma čísla o problémech státní správy v době pandemie koronaviru (s. 12-13); Pohádky babičky Schillerové: proč hospodaření státu příští rok neskončí schodkem 320 miliard, ale spíše o 100 miliard vyšším (s. 28-29); Štěstí, možná i šestý smysl: řada byznysmenů se dnes může radovat, že včas prodala své cestovní kanceláře, hotely či dopravní firmy. Těžké chvíle naopak prožívají ti, kteří nedávno nakupovali (s. 30-31); Polámal se mraveneček: proč činští komunisté na poslední chvíli utnuli plány na nejdražší IPO v dějinách. A co bude s firmou Ant Group dále (s. 32-34); Královská emoční populistika: princezna Diana a brexit toho mají až překvapivě mnoho společného - ve spolupráci s The Economist (s. 42-43); Po trampnosti bideň: všechno, co jsme se z amerických prezidentských voleb nedozvěděli, i kdyby nás nakrásně napadlo se zeptat (s. 48-50).

Hrot**Sv. 2020, č. 29**

Sazku nepodojíš: loterie se vyhnula většímu zdanění. Jak se firma změnila od dob Aleše Hušáka do dneška, kdy je zlatým vejcem miliardáře Karla Komárka - téma čísla (s. 6-11); Přepravní masakr: tuzemští přepravci i e-shopy jsou vytíženi jako nikdy. Právě teď přicházejí dny, kdy je možné objednat vánoční dárky (s. 24-25); Zkrocení zlých ratingů - ratingové agentury (s. 26); Můžeme si dovolit Zelený úděl? Požadované snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 je proveditelné (s. 28-29); Borisovo rodeo: britská ekonomika zažívá nejhorší finanční table od druhé světové války, ale Downing Street žije jinými starostmi (s. 34-35); Hledání moderního Machiavelliho: najít ideálního politického poradce je extrémně těžké. Naposledy se o tom přesvědčil Boris Johnson - ve spolupráci s The Economist (s. 40-41); Druhá studená válka: základem Bidenovy nové strategie vůči Číně by měla být široká koalice amerických demokratických spojenců - ve spolupráci s The Economist (s. 41-42).

Hrot**Sv. 2020, č. 30**

USA vítají první šéfkou financí - Janet Yellenová je kandidátkou na ministryni financí USA (s. 13); Proč jsou ženy nedocenené: ženy v Česku vydělávají v průměru o pětinu méně než muži. Z jedné statistiky ale nelze usuzovat na diskriminaci. Vysvětlení je skryto v detailech - analýza (s. 20-21); Účet za letní pohodu: až k soudům dorazí žaloby kvůli škodám způsobeným krizovými opatřeními, letní nečinnost vlády nejspíš zvedne šanci na jejich úspěch (s. 22-23); Něco tady bublá: trh práce v souvislosti s koronakrizí zdaleka nezamrzl. Viditelných pohybů se ale dočkáme až příští rok (s. 24-26); Řecká tragédie po Česku: pokud nedojde k nějakým změnám, směřujeme k naprosté destabilizaci veřejných rozpočtů - analýza (s. 32-33); Jak se dostat z propasti: Houstone, máme problém aneb Jak

jsme přišli o kontrolu nad státním dluhem (s. 34-35); Tayyiplný ostrov: turecký prezident Erdogan nařídil důkladnou ekonomickou a právní reformu. Změny se však mohou rychle obrátit proti němu (s. 38-39); Demokracie vrací úder: s "nejlepším ze všech špatných způsobů vládnutí" to poslední dobou vypadá bledě, ale úpadek nepotrvá věčně - ve spolupráci s The Economist (s. 42-43).

Hrot

Sv. 2020, č. 31

Památník starých časů: založil Profit, Blesk, PNS a také Parlamentní listy - rozhovor s podnikatelem a českým mediálním průkopníkem Michalem Voráčkem (s. 18-22); Věk pragmatismu: stát mění pohled na trestání firem. Některé se dokáží stíhání vyhnout, jiné budou mít větší šanci přežít trest tak, aby jim nezničil podnikání - novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob (s. 26-27); Kam plynou eurodotační miliardy - největší příjemci dotací v ČR (s. 28-30); Rozdělení svobodou, otřesení covidem: prohloubila epidemie čínské chřipky příkopy mezi rozdělenou českou společností? (s. 34-35); Banky jsou zdravé, někteří dlužníci už méně (s. 36-37); Lyžovat či nelyžovat: to je otázka, která o Evropě prozrazuje překvapivě mnoho - ve spolupráci s The Economist (s. 42-43); Příliš přísný PES? Česko v polovině listopadu najelo na nový systém protiepidemických opatření, která se mnohým zdají zbytečně striktní (s. 45).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	46
Informatika. Počítače	47
Podnik a podnikání.....	47
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	47
Právo.....	48
Statistika. Demografie. Sociologie.....	48
Účetnictví	48
Ostatní	49

Daně

29678

Alena Vančurová, Lenka Láchová, Hana Zídková

Daňový systém ČR 2020

Praha : Wolters Kluwer, 2020, 406 stran : ilustrace

Výklad fungování jednotlivých daní, jejich vzájemných vazeb i daňového systému jako celku v kapitolách: Daň a její konstrukce; Daňový systém; Správa daní; Daň z příjmu právnických osob; Daň z příjmu fyzických osob a pojistné sociálního pojištění; Selektivní daně ze spotřeby; Daň z přidané hodnoty; Majetkové daně. Důraz je kladen na zobecnění a srozumitelnost textu. Odkazy upozorňují na logické souvislosti mezi prvky jednotlivých daní. Součástí výkladu jsou odkazy, ilustrativní a praktické příklady, tabulky a grafy. Komplexně zpracovaná problematika daní reaguje na stav daňového systému na konci července 2020. - 15. vydání / - ISBN: 978-80-7598-887-4 (brožováno)

29675

Michal Tuláček

Elektronizace správy daní : právní aspekty

Praha : Leges, 2020, 216 stran

Právní problémy vyplývající z použití informačních a komunikačních technologií při správě daní, v daňovém právu procesním. Elektronizace správy daní je založena na překonávání informační asymetrie mezi daňovým subjektem a správcem daně. Autor analyzuje, které postupy obvyklé v jiných oblastech veřejné správy lze aplikovat při správě daní a které jsou naopak vyloučeny. Popisuje trendy v oblasti elektronizace správy daní obvyklé v ČR i v zahraničí a na základě toho zkoumá jednotlivé konkrétní právní aspekty, které z nich vyplývají. Zkoumanými oblastmi elektronizace správy daní jsou zejména elektronická komunikace se správcem daně, externí správa informačních systémů správce daně, zásahy do soukromí při správě daní včetně vytěžování dat (data mining) a sledování daňových subjektů v reálném čase a také odpovědnost za selhání nástrojů poskytnutých správcem daně. V závěru publikace jsou zformulovány právní principy týkající se elektronizace správy daní a ty jsou porovnány s právními principy, kterými se řídí elektronizace veřejné správy obecně. - Vydání první - ISBN: 978-80-7502-434-3 (brožováno)

29670

Jiří Dušek

Směrnice DAC 6 v přehledech : oznamování přeshraničních transakcí

Praha : Grada, 2020, 128 stran : ilustrace

Publikace se podrobně věnuje povinnosti oznamovat přeshraniční transakce u definovaných přeshraničních uspořádání (Směrnice rady (EU) 2018/822 - DAC 6). Obsahuje související evropské předpisy a přehledy agresivního daňového plánování. Porovnává znění evropské směrnice s českým zákonem včetně převodního slovníku mezi EU a CZ. Publikace podává celkový přehled všech směrnic a uvádí definice oznamovaných přeshraničních uspořádání včetně všech charakteristických znaků a testu hlavního přínosu. Přehledně ve schématech je uvedena povinnost, ve které zemi a kdo podává oznámení. V knize jsou uvedeny povinnosti pro daňové poradce, advokáty, notáře a auditory. Zabývá se též otázkou profesní mlčenlivosti. - První vydání - Přílohy. - ISBN: 978-80-271-2930-0 (brožováno)

29550VIII

Václav Benda

Změny zákona o DPH v roce 2020

Praha : Svaz účetních České republiky, 2020, 64 stran

Novela zákona o DPH (zák. č. 235/2002 Sb.) s platností od 1.9.2020 a s novými pravidly pro přeshraniční operace se zbožím v rámci EU. Jsou zde vysvětleny důležité věcné změny s využitím konkrétních příkladů. Týkají se přemístění zboží, místa plnění při dodání a pořízení zboží, dodání zboží v řetězci, dodání a pořízení zboží s přemístěním v režimu skladu, změny sazeb daně u služeb a zboží, osvobození od daně při dodání zboží do jiného členského státu a při vývozu zboží. Oznámení MF o posunutí lhůt pro plnění oznamovací povinnosti dle směrnice DAC 6 na základě směrnice COVID-DAC. - Rubrika Okénko odborné angličtiny. - ISBN: 978-80-7626-010-8 (brožováno)

Informatika. Počítače

29669

Rudolf Pecinovský

Začínáme programovat v jazyku Python

Praha : Grada, 2020, 270 stran : ilustrace

Programování prostřednictvím jazyka Python. Tento moderní a populární programovací jazyk se postupně stává klíčovým jazykem v řadě oblastí (především v oblasti výuky a výzkumu). Publikace je koncipovaná jako středoškolská učebnice programování i jako učebnice pro samouky. Je rozdělena do čtyř částí. Po úvodu, v němž se čtenář seznámí se základními konstrukcemi jazyka, se začne v dalších částech postupně budovat jednoduchá aplikace – textová konverzační hra. Kdykoliv se v průběhu budování této aplikace objeví potřeba využít nějakou doposud nevyloženou konstrukci, tak je tato konstrukce v publikaci vyložena a vzápětí je v aplikaci použita. Při vývoji aplikace se uživatel současně seznamuje se zásadami moderního programování a učí se je naplňovat v praxi. - První vydání - ISBN: 978-80-271-1237-1 (brožováno)

Podnik a podnikání

29681

Filip Dřímalka

HOT : jak uspět v digitálním světě

V Brně : Jan Melvil Publishing, 2020, 384 stran : ilustrace (některé barevné)

Digitální transformace firem, jejich schopnost zapojit digitální dovednosti do firemní komunikace, do zpracování dat či do inovace produktů. Příručka nabízí postupy pro získávání digitálních dovedností. Jak technologie objevovat, experimentovat, testovat a správně je používat, zároveň také propojovat pracovní týmy a nacházet inspiraci. Co je digitální organizace. Online spolupráce a inovace produktů a služeb. Využití technologie pro zvýšení efektivity a expanzi byznysu. V publikaci je uvedena řada praktických tipů na užitečné aplikace a jejich využití v praxi a příkladů z českých firem. - Vydání první - Terminologický slovník. - ISBN: 978-80-7555-101-6 (vázáno)

29676

Růžena Petříková, Šárka Janků, Zdenka Hofbruckerová

Lidé v procesech řízení : (o kvalitě, znalostech, odpovědnosti a udržitelném rozvoji)

[Průhonice] : Professional Publishing, 2020, 190 stran : tabulky

Úspěšný systém řízení kvality je neoddělitelný od celkového stylu podnikového řízení. Publikace analyzuje nové trendy v této oblasti a přináší souhrnný pohled na rozvoj a řízení lidských zdrojů v kapitolách: Rozvoj a řízení lidských zdrojů; Synergie v řízení; Řízení lidských zdrojů v kontextu současných trendů managementu kvality; Komunikace a informace; Motivace a hodnocení pracovníků; Výchova a výcvik pracovníků; Management znalostí; Týmová tvůrčí práce, tvořivost, inovace; Procesy zlepšování prostřednictvím lidí; Etika v podnikání; Společenská odpovědnost organizací; Nové trendy v řízení lidských zdrojů; Baťova soustava řízení. - První vydání - ISBN: 978-80-88260-43-1 (vázáno)

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

29673

Miroslav Bělina, Ljubomír Drápal a kolektiv

Zákoník práce : komentář

V Praze : C.H. Beck, 2019, xxii, 1508 stran

Velký komentář k zákoníku práce č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších zákonů. V aktualizovaném vydání především reaguje na aktuální vývoj legislativy, a to nejen české, ale i evropské. Současně rozebírá i nejaktuálnější judikaturu. Komentář poskytuje komplexní výklad jednotlivých ustanovení zákoníku práce ve všech nezbytných souvislostech a případně i včetně historického vývoje. Značnou pozornost věnuje i výkladu jednotlivých ustanovení ve vazbě na občanský zákoník. Komentář vychází z právního stavu účinného k 1.10.2019. - 3. vydání - ISBN: 978-80-7400-759-0 (vázáno)

Právo

29682

Matěj Myška

Výjimky a omezení autorského práva v prostředí digitálních sítí

Praha : Wolters Kluwer, 2020, xiii, 319 stran

Studie se věnuje roli a zájmům uživatelů autorskoprávně chráněných statků, vybraným limitům autorského práva, specifickým problémům, kterým systém výjimek a omezení aktuálně čelí, jakož i představám o budoucím návrhu úpravy zákona. Základní výzkumná otázka zní, jak přizpůsobit systém výjimek a omezení autorského práva prostředí digitálních sítí? Práce je obsahově rozdělena na tři základní kapitoly: Autorské právo, vyvažování zájmů a technický vývoj; Vybrané limity autorského práva; Přizpůsobení výjimek a omezení technickému vývoji: vybrané problémy a úvahy de lege ferenda. Právní stav publikace je ke dni 15.12.2019. - Vydání první - Částečně slovenský text. - ISBN: 978-80-7598-842-3 (brožováno)

29679

Martin Smolek, Petr Válek, Jan Kněžínek, Petr Gajdušek, Bohuslav Kahle, Iveta Chmielová Dalajková, Eva Riedlová, Marek Zukal

Zákon o zahraniční službě : komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2020, xvii, 368 stran

Zákon č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě, upravuje pracovněprávní, resp. služebněprávní pracovní vztahy osob podílejících se na výkonu zahraniční služby. V zákoně jsou zakotvena základní pravidla fungování zahraniční služby, včetně zásad jejího výkonu a zakotvení postavení a dále také zřizování a rušení zastupitelských úřadů. Komentář nejenom popisuje a vysvětluje smysl jednotlivých ustanovení zákona, ale rovněž přináší širší vhled a souvislosti spojené zejména s mezinárodním, resp. unijním právem. Je doplněn o odkazy na související ustanovení a předpisy. Právní stav komentáře je k 1.1.2020. - Vydání první - ISBN: 978-80-7598-835-5 (brožováno)

Statistika. Demografie. Sociologie

29677

Daniel Prokop

Slepé skvrny : o chudobě, vzdělávání, populismu a dalších výzvách české společnosti

Brno : Host, 2020, 278 stran

Sociologická sonda do české společnosti. D. Prokop pohlíží na problémy a výzvy současného Česka i světa. Ve svých esejích a analýzách se autor zabývá neřešenými problémy společnosti, jako jsou zaostávání regionů a vnitřních periferií Česka, nerovnosti ve vzdělávání a omezené životní šance, bydlení, neřešené předlužení, chudoba matek-samoživitelek a jejich dětí, podfinancování klíčových služeb, nárůst populismu a neschopnost na něj reagovat, mýty o veřejném mínění zastíňující realitu. Názvy kapitol: Chudoba; Školství; Menšiny a radikalismus; Populismus a demokracie; Zdroje a potřeba nové spravedlnosti; Mýty a metafory; Volby a výzkumy. - Druhé, rozšířené vydání - ISBN: 978-80-275-0308-7 (brožováno)

Účetnictví

29671

Miroslav Máče

Manažerské účetnictví veřejného sektoru

Praha : Grada, 2018, 509 stran : ilustrace

Oblast manažerského účetnictví ve veřejném sektoru je zcela jiná než manažerské účetnictví v sektoru soukromém. Jednotlivé kapitoly obsahují tato témata: obecná teorie účetnictví, účetní a finanční kontrola, účetnictví řídicí kontroly, účetnictví pro finanční řízení, pokročilé finanční řízení a plánování a controlling ve veřejném sektoru. Součástí výkladu jsou i vybrané příklady účtování. - První vydání - ISBN: 978-80-271-2003-1 (vázáno)

Ostatní

29684I

Antonín Klimek

Boj o hrad. 1., Hrad a pětka : vnitropolitický vývoj Československa 1918-1926 na půdorysu zápasu o prezidentské nástupnictví

Buková u Příbrami : Nakladatelství Tomáš Krsek, 2017, 429 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh : ilustrace, portréty, 1 faksimile

Kniha poskytuje komplexní obraz československé politiky v epoše první republiky v letech 1918-1926, zaměřený na složité procesy spjaté s prezidentským nástupnictvím. Autor předkládá vyčerpávající analýzu politické scény. Vychází z důkladného základního pramenného výzkumu a kniha tudíž přináší řadu nových informací a pohledů. - Vydání první - ISBN: 978-80906242-4-5 (brožováno)

29684II

Antonín Klimek

Boj o hrad. 2., Kdo po Masarykovi? : vnitropolitický vývoj Československa 1926-1935 na půdorysu zápasu o prezidentské nástupnictví

Buková u Příbrami : Nakladatelství Tomáš Krsek, 2017, 602 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh : ilustrace, portréty

Kniha přibližuje vnitropolitický vývoj Československa v letech 1926-1935 na půdorysu zápasu o prezidentské nástupnictví. Autor vytvořil komplexní obraz čs. politiky v epoše první republiky, zaměřený na složité procesy spjaté s prezidentským nástupnictvím. Předkládá vyčerpávající analýzu politické scény. - Vydání první - ISBN: 978-80906242-5-2 (brožováno)

29672

Kamila Tozzi, Eva Přidalová

Legal English

Praha : Leges, 2020, 253 stran : ilustrace

Učebnice poskytuje základy právnické angličtiny, zároveň rozvíjí znalosti obecného jazyka. Každá lekce obsahuje právní texty včetně případů a otázky k zamyšlení, následuje řada úkolů a interaktivních cvičení. - 3rd revised edition - ISBN: 978-80-7502-456-5 (brožováno)

29680

Gabriel Wyner ; překlad Libuše Mohelská

Navždy plynule : jak se rychle naučit cizí jazyk a nikdy ho nezapomenout

V Brně : Jan Melvil Publishing, 2020, 367 stran : ilustrace

Praktický průvodce učením se cizím jazykům, který obsahuje jasné návody a příklady, s nimiž lze vytvořit jazykový kurz na míru. Autor vybral to nejlepší ze známých přístupů k učení se jazykům, přidal vědecké poznatky o vývoji řeči a fungování paměti a obojí propojil s nejužitečnějšími online nástroji. Výsledkem je metoda, díky které lze změnit nejen svou mluvu, ale i způsob uvažování (myšlení v novém jazyce). Z obsahu: jak naladit uši, aby slyšely zvuky nové řeči a jak trénovat pus, aby je dokázala vyslovit, použití mnemotechniky, nejčastěji používaná slova, gramatická pravidla pochopená z kontextu aj. - Vydání první - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-7555-071-2 (brožováno)

29674

Tony Judt ; přeložil Martin Pokorný

Velká iluze? : esej o Evropě

Praha : Prostor, 2020, 166 stran

V eseji poprvé publikovaném roku 1996, předložil Tony Judt skeptickou, pronikavou a předvídavou úvahu o politické situaci v Evropě a o otázkách, jimž kontinent čelil na prahu nového tisíciletí. V textu se snaží vyrovnat s otázkami: Jaké jsou výhledy na rozšíření EU? Pokud ne zcela optimistické, proč tomu tak je? Kde je hranice, po jejímž překročení přejde rozšiřování v rozpad? Které státy mají „patřit k Evropě“ a podle jakých kritérií? Čím je Evropa definována a jak máme přemýšlet o její budoucnosti? Výhledy na její sjednocení se autorovi v roce 1996 zdály nepravděpodobné a sebedestruktivní. - V českém jazyce vydání první - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-7260-445-6 (brožováno)

Odbor Vnější vztahy a komunikace Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>